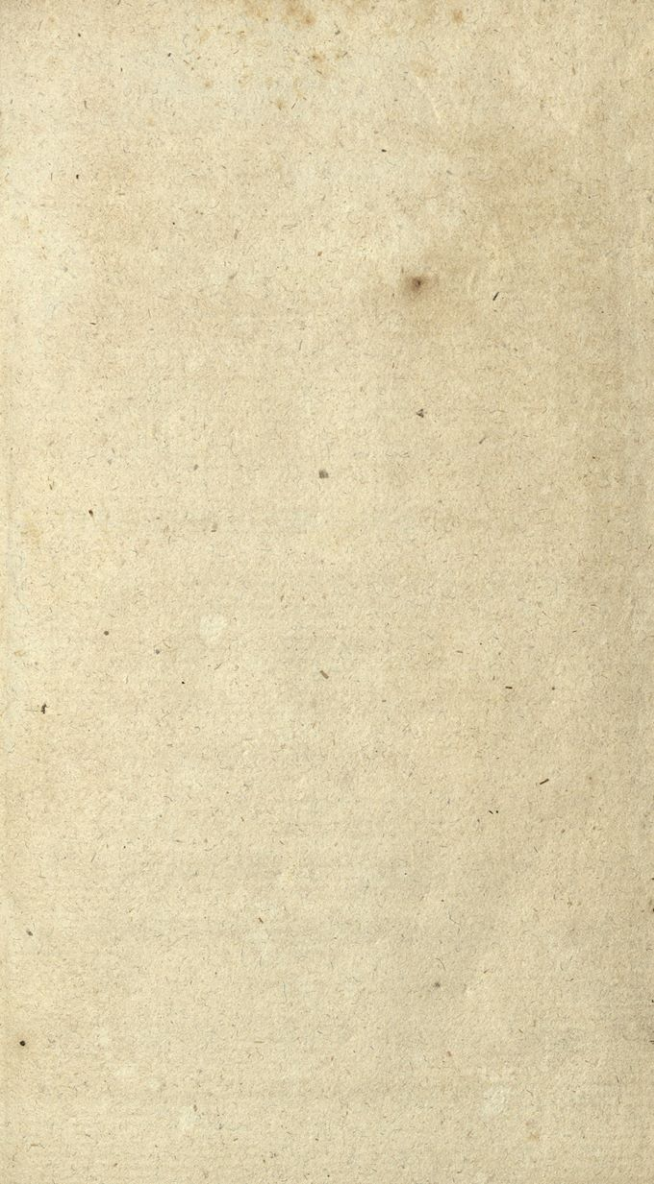

II
C.12989.
e 36

12989. II. C. e. 1. R.

PERPOMÓZHÍK

BOGÁ

práv sposnāti ino zhaštíti,

I N O

POT PRAVE SRÉZHE

P O

Jesufovimu vuku ino shivlènju.

Preštávlen is Némshkiga ino semtertje pomnóshen.

Tretjiga natifa.

V' LUBLANI 1820.

Ga prodaja Bilhelm Henrik Korn,
bukvopród.

ETPOMONIK

BOGA

pril. 1900

1900

NOT TAVE

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

PERPOMÓZHĪK

B o g á

práv sposnāti ino zhastíti.

P R E D V Ů K.

1.

Dóbro mi je. Imam ljúbe stárishe, dájo mi jésti ino píti; shé se mi perléshe! — omishlújejo mi oblazhílo; preskerbé me s'všim, kar mi je tréba; tudi igrāti, ino veselímu bití mi dopusté. To so pázh skerbni, dobri stárishi.

2.

S' nizhémur ne mórem svòjim stárisham teh dobrót poverniti, všè imam od njih. Kakó tedaj jim jih bom? — To hózhem storíti, takó se vesti, kàkor rádi imajo, perljúden ino prijasen bití, ino voljno vbógati. Veseljilo jih bo, ino shè rájsi me bodo iméli.

3.

Stárisfhi mi lé táke rezhí velévajo, de so mi korístne (nuzne), ki se mi spodóbijo, ki me drúgim ljudem prijetniga délajo. Zhe rad vbógam, me vsi hválijo, ino právijo: De sim dóber otrok! ino stárisfhi ino vsi ljudjé me imajo sa ljúbo. Védno sim lóhka vesél.

4.

Stárisfhi prepovdújejo vse, kar ni lépi-ga, kar shkódje, ali pa drúge otròke ino ljudí dráshi ino sháli. Zhe kaj táziga stórim, právijo: De sim hudoben otrók! — Stárisfhi mi tedaj dobro hozhejo, de mi kaj táziga prepovedó.

5.

Stárisfhi me v' shólo poshílajo; kóliko lépih ino dóbrih rezhí se lóhka v' nji vuzhím! Gospód duhòven prídejo tudi vsaki téden, ter nam perповdújejo, ino nas vuzhé, kakó vtégnemo vumni ino dòbri otròzi biti, de se nam bo per stárisfhih, ino ljudéh dóbro godilo. Kako bi ne hodíli s' veséljam v' shólo, ino bi se pridno ne vuzhíli?

6.

Kàdar se jes terdno v' fhóli vuzhím, so tudi stárishi prídni domá. Máti perprávlajo sléherni dan, de nam imajo kaj jést dati: pekó kruh, zhédijo po kádih répo ino sélje, nasálajo ino prekájajo mesó, fkerb imajo sa mléko, maslo, sir i. t. d. Shé so dòbra máti, ki si téljko persadénejo vse ofkerbéti, ino takó perprávití, de se nam perléshe.

7.

Máteri je már tudi sa shivíno. Kéljko déla jim dá to! Tudi sa póstele ino obla-zhílo fkerbé; sdaj shòke ali nogovíze vé-sijo, sdaj fhívajo, sdaj kerpajo, sdaj perèjo, ino po sími zéli dán kolóvrati der-drájo. Takó lè imajo védno máti kaj oprávití, de je per híshi potrébno ino korístno, ino prídno tudi méní.

8.

Vézhi sèstre, ino dékla pomágajo má-teri. Je dòbro, de jim perpomórejo; sa-mí bi ne mogli všimu kaj. Dékla dobí shivesh ino plazhílo, ino sèstre si jéd ino obléko saflúshijo. Lé jest fhè nísim híshí sa nobèno rábo, ino stárishi mi pusté vender s' drúgimi vrèd jésti per mísi,

ino oblázhižo me. — S' zhém to saflúshim?

9.

Sim fhè màjhin, slab ino neróden, ino lé málo fhè pomórem. Domá povárvati, na otròke glédati, vode pernèsti, ali kaj drújiga táziga, gráh ino drugo sozhívo sbérati, pérje púliti, ino tákih majhínih rezhí vèzh: to je sa na otròke, de v' timu zháfu odráshenzi po svojih oprávkíh gredó. Pròfil bom domá stárisfov, de mi dájo védno kaj táziga délati, de bom tudi jèst shé sa kaj.

10.

Zhe mi stárishi domá skerbnó dájajo táke màjhíne opravíla, se vuzhím sa délo prav prijéti, roke se vúrijo, ino sráven se vádim iméti kaj oprávití, ino nigdar lénimu bití. Med tím se v'fhóli vuzhím pasliv bití, od mársikake rezhí govoríti, ino vpráshati, ino kar je dòbro ino kóristno, prav zéniti ino prevdáríti. Kádaj práv prídén, snàjd'n ino vúmen zhlòvek vtégnem bití, vsáziga déla se práv lotíti, ino vse prav oberníti.

11.

Tudi ózhe délajo védno. Po léti so vse ís pólja posprávilí, pokosíli trávníke, se-

nó ino otávo domú svosíli, tуди shító, pshenízo, résh, òves, jèzhmen, gráh, lézho, ino drúge perdélke domú speláli; napólnen je bil kòselz s' všim. Posnej se je omlatilo ino ozhédilo. Sdaj òzhe tuga màrskaj na terg nesó. Vmél si védno dajo domá kaj oprávití; sdaj derva kólejo sa kurjávo, sdaj oródje popravljajo, ino kar mánjka semtértje. i. t. d. Vše te déla so domu potrebne ino korístne.

12.

Nar bòl se je tréba v' délo vpréti spomlád ino v' jesén. De se njíve obdelájo, je tréba oráti, sjáti, povlézhi, préd pa gnoja navosíti ino strósiti. Bres tuga bi ne dobíli nè psheníze, nè reshí, nè òvsa, nè jezhména, nè gráha, nè lézhe, nè drúgih takih perdélkov; njíve bi bile v' pustòto, ino sgól plevél bi rášel. Tórej dòbro je, de òzhe pólje obdelújejo.

13.

Kàdar je séme pod semljó, nimájò òzhe s' njim nizh vèzh oprávití. Sónza sheljé sdaj, de srák ogréje, ino déshja vèzhkrat, de sèmljo namózhí, de sètuv pogánja, selení ino ráše. Príde naj dólga súsha, mras, deshévje, tózha, vse vsáme

kòncz. — Kdó tedaj poshíla táko vrème, kakorshiniga òzhe sheljé? Kdó odverne škodlivo vrème. — Kdor to samóre, samóre vèzh kàkor ludjé!

14.

Po sími sònze ne sija tàk dólgo, ne tàk gorko; merslo je, ino nizh ne ráse; spomlád she bòl sgódaj is-hája, ino posnéj sàjde, selenéti ino rásti sazhne vlè. Po léti so dnévi nar dálji, sònze je nar vífokèj, ino mézhe svoje shárke bòl is víshkiga na nas; shíto ino fádje sorí. V' jesén, kí se dánspet krájsha, se vlè pospráva. — Vé sònze, de nam je takò pridno? je mar shivó? Kdó dá, de se is-hája ino de sahája?

15.

Po zélimu svétu, kar ga sònze obsíja, se od sgréte sèmlje, ino is vodá védno sopàrza ino meгла vsdigúje. Sgòraj v' mersléjimu sráku se shère v'obláke. Vetrávi jih sim pa tjè vósijo, kjer hózhe desh iti; deshévne vode nekaj sèmlja popíje, v' ktiri se nabéra, ino spet semertje is sèmlje studenzhí; nekaj pa se je po verhu sèmlje v' nísheji kráje ino dolíne otéka, ino gré v' potóke ino réke. Kakó dòbro je to napravleno! Kdó je to samògel takó narediti?

16.

Deshino sánzhno sijanje pomága fosebno, de ráse; pa ózhe mórejo préd sème na njivo vsjati, máti mórejo shtórov, korenin ino sadík po sélniku ino vertu nasaditi, de sadóvi, ino sélji is njih rásejo. Pa kdó je drévno sème po gójsdih, kdó trávinno ino róshtino sème po trávníkih rasjál? Prédén so ljudjé kaj sijati mógli so mógli shé sème iméti. — Kdó je dál rásti sádeshu, sélsham, od ktírih so ljudjé svoje perve séména dobíli?

17.

Kakó mnógo je drévje ino germóvje po gójsdih ino lógih? Zhimú je? Kéljko drévja rase po vertih? kakó mnóga je tráva, kakó mnóge so sélji, ino róshe na trávníkih, po górah, hríbih ino grízbihi? kakó mnógo je shíto na pólju ino sádje po vertih? Zhimú je vse tó? bi shivéli, ko bi vsiga tiga ne iméli? bi mógli také veseló shivéti, ki bi te stvárí také mnóge ne bile? — Kakó dóber nam je tíst, ktíri jim rásti dá, ino ki je njih sème v'sémljo djál!

18.

Zhe grém na pólje, ali pa se správím kám na visóko, ino poglédám okól sèbe,

vídim dèlezh okróg pólje, ravníne, doljine, grízhe, hríbe ino goré! Semtertje stojé vasi vmés, tam ino tu glédajo zerkóvni ino turníski verhóvi na kvíshko. — Sa te dobro vém, de so jih ludjé sidali. Od kód pa so goré, hríbi, grízhi, doljine ino pólja? Kdó jih je narédil? se je mòglo vsé to samó storíti, ali sazhéti samó od sebe? Kdó je tísti, ki jih je dál?

19.

Nád sèmljo je nebó, na njemu se sónze prehaja, ino po nòzhi mésez perkáshe, ino svésed bres shtevíla. Kakó lepó plávo je nebó po dnévi, kadár sónze persíja! kakó ofnásheno po nozhi, kadar se svésde blifketàjo, ino svítli mésez med njimi. Nobèna ljúzh se ne pershgè sama sebe. Kdó tedaj je vsé te berhke ljúzhi, sónze, mésez ino svésde na nébu pershgál?

20.

On, ki je nebó dál, ino na nébu sónze, mésez ino svésde; ki je sèmljo, goré, hríbe, grízhe, doljine ino pólje narédil; ki je drévja, germóvja, rósh ino tráve sème v'sèmljo djál; ki je s'déshjam ino sonzam obernil, de lóhka vsè ráse: — Bog je on. K' njemu roke vsdigujejo staríshi, njega mólijo. Mòzhen je ino mogózhen. On sam

samóre vsè, ino storí vsè vsè: ne mòre-
jo ljudjé nè.

21.

Koljko sim stàr sdaj? popréd me ni bilo
na svétu; kakó sim na-nj prishel? sim
mògel sám od sebe priti na sémljo? O,
saj sim bil majhin otrók, ki sim bil shè le
shivéti sazhél! Sim si mògel mar sám dá-
ti, de shivím? Móre lé kdo sebi ali ké-
mu drugimu shivlènje ohraníti, ali v-
mervshimu spet dáti? Tudi mèni tedaj
ni nihzher drúgi shivlènja dál. — Bóg!
ti si mi ga dal; sám ga lé dásh ino ohrá-
nish, dokler je tvòja vólja.

22.

Bóg me je taziga narédil, de imam te-
ló ino vúde: glávo, vrát, perši, podper-
šje, roke ino noge. V' glávo mi je dál
ozhí, de lóhka dòsti lépiga vídim; vu-
shéša, de slíshim, nós, de dúham. Ka-
kó dòbri so ti vúdje, kóljko dòbriga v-
shíjem, ki jih imam! Bòst bi bil ne-
frézhen, ki bi jih ne imel! Dobrótliv je
Bóg, ki mi je te vúde dál.

23.

Bóg mi je tudi vústa dál, de pokúsham.
Kakó dóbrim jedém je dal rásti, tako se mi

perléshejo! Kaj bi bilo, ko bi mogel vé-
dno kje per míru sedéti kakor dervó! Pa
dobrótlívi Bóg mi je noge narédil, ki jih
gíbam, s'ktírími hódím ino flázhem; roke,
de sa vsáko stvár lohka primem, de se dé-
lati, ino toljko potrebníga s'njímí opravlati
vuzhím. Kako sheljím, de bi ravni ino
sdrávi ostali, ino se vterdili!

24.

Podóbar szèr tudi is lesá ali kámena
podóbo isréshe, ozhí, vushéfa, nóf, vusta,
roke ino noge ji naredí, ali shívlénja ji
pa ne mòre dati; sa to ne móre nè ví-
diti, nè slíshati, nè dúhati, nè govoríti,
nè gíbati. Ko bi jes ne imel nizh drújiga
shíviga v' sebi, táka mertva podóba bi bil.
Kaj skorí tedaj, de s'ozhmí vídim, vushésmi
slíshim i. t. d.?

25.

Tísto *nekaj drújiga*, ki je v' mèni, ino
shiví, je mója dufha. Ona déla, de se mi
ozhí odpérajó, ino sapérajó, ino vúdje gí-
bajó, de vstájam, hódím, sedím, kakor
se mi sljúbi; óna se savé tístiga, kar vídim,
slíshim ino zhútím, szèr bi bil kakor po-
dóba bres shívlénja, ktíra ima ozhí ino
ne vídi, ima vushéfa, ino ne slíshi, ktíra
kratko málo nizh sa — se ne vé. Bódi

Bóg hrálen, de mi je táko shivo dusho
dál, po ktiri vém, de sim!

26.

Zhe tudi samishím, si vender lóhka v-
fáko rézh v' mislih opodóbim, kolikor
sim jih vidil. Domislim si, kaj sim vzhéraj
jédel ino pil, ino v' zhigávi drúshini bil,
kaj délal ino rékel. Dobro se she spóm-
nim vsiga, kar so gospod duhóven vzhéraj
vuzhili, ino perpovedovali, ino gospódu
shólskimu vuzheníku spet lóhka povém.
De moja dusha she lóhka táke rezhí misli,
ki jih je nekàdaj vidila ino slisjala, ino
ktirih ni nizeh vèzh v' prizho, timu se pravi:
dusha ima spomín.

27.

En kùp rezhí, ki jih vidim, slislim, po-
kúsim, ino zhútím, lóhka prezej sposnám.
Po iménu jih imenújem, právim: to je
bélo, úno zherno, mokro, gorkó, rav-
no, okróglo, ali táko ino táko. Vém, kaj
kdo s' menój govórí, ino zhe to, ali úno
méni. Vzháfi kmálo zhútím, ali je kaj
réf, ali ní réf, ali je lepó, dobro, spo-
dobno ali nè i. t. d. — De takó rezhí spos-
návam ino raslózhim, takó vém, kaj dru-
gi rekó, ali kaj sám rézhem ino délam,

temu se pravi: *vumėti, rasvumėti, saštopiti*.
Moja dušha ima vum.

28.

Vém, de lúzh rasvetlí, de sónze dán
déla, de ògenj gréje. Takó vém vèzh drú-
gih rezhí, kaj délajo, kakó so èna drú-
ge perzhétik, kaj to shkódje, kaj úno po-
mága, ino kakó de pomága, kaj móre spréd
iti, de kaj drújiga sa njím pride. De mo-
ja dušha takó sposnáva, kakó, sakaj, ino
zhimú je kaj; kaj je zhèsa perzhétik, kaj
prédej gré, ino sadej pride, timu se pravi:
dušha ima pámet.

29.

Zhe vidim, de se kadí is dímnika,
mišlim: ogenj je na ognishu, ali v' pè-
zhi. Zhe slišhim kàk glás, prezej vém,
ali je zhlovéshék, tizhij ali kàke drúge
shiváli. Dostikrat tudi lóhka povém,
ktiri zhlovek, ali ktira shivál de je, des-
lih je ne vidim i. t. d. Is tistiga, kar mi
kdo pové, velikrat she màrsikaj sklénem,
kar mi ne pové, dostikrat zhútím kmálo
is govorjènja, ali, ino sakaj je to ino uno
rèš, ali pa lásh i. t. d. De dušha takó èno
is drúsiga, is snániga nesnáno sposnáva,
timu se pravi: *dušha ima pámet*.

30.

Zhe se mi kàka rézh lépa, dobra, kórístna sdí, obhaja me, mika me, sashe-
lujem jo, po-nji si persadévam; naspróti
pa, zhe mislim, de ni lépa ino dobra,
nimam dopadajenja, ino je nózhem. Moji
dushi tedaj se sljúbi mnógih rezhí, sa-
móre jih sheléti, hotéti; sa drúge pa nè
márati, ino jih študiti, timu se právi:
dusha ima vóljo, ker samóre sdaj kaj hó-
téti, sdaj nè hotéti.

31.

Zhe se mi kàka rézh dobra sdí: samó-
rem, préden jo hózhem, popréd shè po-
misłiti, zhe je réf dobra, ali pa snabiti de
pride kaj húdiga sa-njó. Ravno takó, zhe
mi ni vshézh kàka rézh, préd lóhka prev-
dárím, ali je réf húda, ali pa morebít, de
pride veliko dobriga is njé. Zhe imam
vèzh rezhí pred seboj, jih samórem pre-
mériti èno s' drúgo, ino preglédati, kaj je
bóljšhi, ino to isvoljiti. V'moji mozhi je
to, de takó hózhem préd spremisłiti, ino
po tim sbrátì, kar sposnám, de je dobro
ino bólshi. *Dusha ima tedaj svobodno
ali prósto vóljo.*

32.

Zhe povsámem sdaj, kar sim se do fih
mál od dushe navúzhil: tisto shivo bitje

dušha je v' mēni, ki teló oshivla ino gible: kakor hitro ga sapuští, je mertvo. Ona zhúti (se savé), kar s' ozhmí vidim, s' vushésmi slislim, ino kar drúge pozhútke obida. S' spomínam se spómnuje drugót-nih ino pretéklih rezhí, s' vúmam rezhí prav sposnáva, s' pámetjo jih práv spremisli ino prevdári, ino kákor mēni, de so dobre ali húde, jih je sazhimna hotéti ali nē hotéti, sheléti ali stúdití.

33.

Is téga, kar tako dušha v' meni déla, námrezh, de teló oshivla ino gible, de zhúti, si spomnúje, misli ino hózhe, de shelji, ali se ji stúdi; — kar dušha také déla, is te-ga vém, de je v' mēni. Ne vidim je szer nē, ker nima nobenih tákih vúdov, vse kaj drújiga od telésa je, ktiriga je viditi. Ona je tisto ból shi bitje, ktiro shiví, misli ino hózhe. Nevidna je ravno také, kakór tisto, kar dušha snotraj misli. Táko bitje se savolo raslozhka od telésa, dúh ime-núje.

34.

Bog je tudi dúh, ktiri pa ne prebiva po dušhino v' telésu. — On daja de sonze na nébu is-haja ino sahája, de mésez ino svés-de svétijo, de sopárza nakvisško puhtí,

de vetróvi vlézhejo, de deshúje is oblákov, de sèmlja pógánja, vse sploh storí on na nébu ino na sèmlji. On je tísti dúh, ktiri povsót nevídno déla. Je tedaj tudi po vseh krájih ino kótih vprízho: timu se pravi: *Bóg je vsigaprizhijózh ali povsóten.*

35.

Ker je povsót Bóg, je tudi per mení; Bóg mi ohráni vsáki zhaš shivlènje, sam si ga ne mórem. Dóber, lubesnív je Bóg, ki je védno takó per méni, ino me várje! Vse imam od njega: de sim jél shivéti; de sim na svét prishel, de na njemu glédam lépo nebó, ino sèmljo; de imam jésti ino píti vsáki dán; — On všimu dá, de ráse. V'refnízi neskònzžno dobrótliv je Bóg, tólkaj dòbriga mi dodeljí! Kakó se mu hózhem sahváliti? —

36.

Kàdar mi stárishti kaj dòbriga dàjó, sim vesél, grém, roko jim kúšnem ino rèzhem: sahválim, ózhe! sahválim, máti! — Takó bom tudi Bogú storil. Kàdar se sjútraj sbudím, ino sim vesél, de sim spét dán doshível; kàdar saglédam svoje ljúbe stárishe, brátc ino sèstre; kàdar se mi jéd ino pijázha perléshe; kàdar se s'svojimi tovarshi

veselím, ali szèr kaj dòbriga vshívam; mislil bom takrat: Bóg, od tebe je vse! Bódi zhesfhèn, Vfiga dobrótliv! On, ki je nevídno per mènř, vídi ino slíshi to, ino gotovo mu dopáde.

37.

Kàdar vídim stárishe roke vsdigniti ino molíti; kadar vézhi ljudje v'zérkuv gre-dó, pokléknejo, pojó ino mólijo; mísliti bózhem: to délajo nevídnimu Bogú, vsi-mu da on, de rase na pólju, ki ga obde-lújejo, on jim poshíla o právimu zhasu lepó vrème, ino odverne shkodlíviga; òn ljudém ohráni shivlènje ino sdrávje. — Tu-di jes shívím ino vshívam, kar rase, tudi jes shelím, de bi me Bóg od vfiga sléga obvároval; tórej vse profiti tudi jes ga morem.

38.

Zhe jíšhem stárisham dopásti, imajo me rádi, ino mi rádi dájo, kar jih poprósim. Dopádem jim pa, zhe sim dóber, prija-sen otròk, ino rad vbógam. O, svést sim si, de tudi Bogú dopáde to! Sílnó dóber sám je, ino tórej ima rad vse, kar je dóbro. Mi je tudi smíraj nevídno v'prízho, vídi, ino vé védno, kakó se vèdem. Zhe sim dóber ino brúmen me ljubí; s'veseljam smém

mísliti na-nj, ino rězhi mu: Ljúbi ózhe
nebélhki, daj mi dòbriga.

39.

Bóg mi je dál takó dòbre stárishe,
védno skerbé sa-me, de bi me lepó ino
brúmno sredíli, ino de bi se mi dòbro go-
dílo. Vuzhé me, ino lé dóbno ino lépo mi
velévajo. Tudi v'fhólo me poshílajo,
de se od gospod-duhóvna ino gospod-vuzhe-
níka téljko lépiga ino dòbriga vuzhím. Sa
to mi je Bóg vúm dál, de bi se kaj prá-
viga navúzhil: dopádlo mu bo, se vé, zhe
navúke svojih stárishev, ino vuzheníkov takó
na se jèmlem, ino dershim, de bom bólshi
védno, vumnéjshi, ino brúmnishi.

40.

Zhe se pámetno vèdem; veséli so stá-
risshi, kàj mi dájo; gospod duhóven ino
shólski vuzheník me tudi hvalita, Bóg pa
— òn je bólji kàkor vši, òn mi samóre
ino mi bo she obílnishi povernil! Zhe se
ràd vuzhím, ino pásim po dòbrimu, mi bo
smíraj Bóg vézhi vumétnost dájal. Zhe
ljúbim stárishe, rasveselújem, ino védno
ràd vbógam, mi jih bode Bóg ohránil,
she dólgo mi bo dòbro per njih. Zhe
màjhine déla ràd storím, ki mi jih na-

loshé, se mi bode Bóg dál pridnosti pervádti, védno možnéji bom ino brihtnišhi per délu i. t. d.

41.

Zhe sim s' tim, kar mi stárisshi rádi da-jo ino perpušté, dovólen, bódi shé jéd pijázha ali igrázha, sdrávje mî bo Bóg perhránil. Zhe sim brátam ino sêstram, drúgim otròkam, hlápzu ali dékli, ino všim ljudém prijasen; tudi meni, bo dal Bóg, bodo prijasni, ino iméli vši me bódo rádi. Zhe storím kaj drújiga dòbriga, bo naj kar hózhe, Bóg je she tako obernil, de príde spet kaj dóbriga sád. Bóg ljúbi, ino poverne vše dòbro.

42.

Ker Bóg ljúbi vše dòbro, mu ne móre dopásti nizh húdiga. Tórej perpúšha, de se hudòbnim otròkam všèfkosi hudó godí. Kakó se je meni godilo, kadar sim bil nápzhen? Ki bi ne hòtel stárisšov vbógati, kaj bi bilo sádnizh is mène? Ki bi se nizh ne vuzhíl, bi ne ostal nevúmen, oblédén, neróden? Ki bi majhin ne délal, lenúh bi bil szháfama, ktiriga vbóshtvo zháka? — Ki bi se preobjédal ali prepíval, jélite, sbòlel bi i. t. d. —? Bóg je takó narédil, de príde hudó sa húdim. Hudòbe Bóg ne more terpéti!

43.

Pa, jój prejó! bil sim tudi jes she vèzhkrat hudòben! — Sòperno ti je bilo to, dobrótlivi Bóg! shal mi je, de sim se ti saméril! Odpústi mi! — Gléj, bil sim ávshast otròk, nisim míslil, de si nevídno per meni, ino de me vídish, posnal te nisim, nè védel, kakó dobrótliv Bóg si; ali sdaj ki si bòl rasvumévam, ino te sposnávam vsaki dán bol, sdaj te nózhem védama nigdar vèzh rasshalíti, popráviti hózhem vse svoje smóte, ino od sih mál sa naprej tólikaj vèzh dòbriga storíti. Odpústi mi!

44.

Zhe se nápak odprávim, si védno bólfhi persadévam biti ino brúmnish, Bogú dopádem, dál bo, de mi bode dòbro, dokler bom shível. — Pa kádar vmerjem — kaj bo pótle s' meno? O, mertvo truplo ne sèjo tístikrat is híshe! tístikrat me vsi objokújejo, vsi obshalújejo, vsi právijo: to je bil dober zhlòvek! Stárisi, zhe she shivé, bi me is sèmlje fskopáli, se vsiga snebíli, ki bi me mògli oshivéti. — Ni Bóg tudi moj ózhe? Me bo na vékomaj v'gròbi púshal, zhe sim brúmen?

45.

Bóg dá, de is sgnítiga serna mláda tráva poshène, de se is strohnèniga zher-

va shív motúl isleví; sakaj bi ne mògel
tudi mojiga trupla rávno takó is gròba
obudíti? On mi je shívlènje dál; on mi
ga spet lóhka dá. Zhe tudi vèzh ne prí-
dem na sèmljo: — sej je òndi gòri v' ne-
béfih she veliko lépsih! dòstikrat sim she
slíshal, de tísti mertvi, ki jih ima Bóg
rád, gòri va-nje prídejo. Samo trúplo
príde v' gròb, dúsha pa, ki je shíva, prí-
de v'nebéfa. Gospod duhóven na obéta-
jo tudi she posébej vuzhíti, kakó se Bogù
dopáde, ino va-nje príde. Shé sim
shèlen tiga vúka!

PÓT PRAVÉ SRÉZHE

P O

JESUSOVIMU VUKU INO SHIVLENJU.

I.

JESUSOVO SHIVLÈNJE.

Jesus.

Dosdaj smo se vuzhili, de je Bóg našh predobrótlivi òzhe. Od njega je vsè, kar dòbriga ves zhas svojiga shivlènja vshívamo; tudi po smerti naš osrézhiti ima mózh: pa moremo brúmni ino dòbri biti, zhe mu dopásti shèlimo. Kakó to práv storiti, naš je Bóg po Jesusu vuzhíl.

Jesufovo rojstvo.

Je dálnja deshèla proti sónzhnimu is-hódu, ki se ji obljublena deshèla právi. Tam je prishel pred létmi, koljkor jih sdaj shtéjemo, otròk na svét. Bilo je po nòzhi. Nektíri pastírji so she na pólju zhuli, ino svojih

zhéd várovali, kar vídijo, de je svetló. Osnanvávzi prídejo is nebés: bili so angeli. Eden jih ogovori: *Nikár se ne bójte; nekaj práv veséliga vam osnanim! Pojte v' Betlehem* (takó se je réklo blísh-nimu méstu) *tam bote otròka v'hlévu náj-dli, v' jaslih leshi. Kristus je ta, Gospód, ktiriga Bóg ljudi pòshla svelizhat.* Drúgi angeli hválijo Bóga: *Hválen naj bo Prevíkshi! mir da po timu otròku ino frézhó dóbrim ljudém na sèmlji.*

Kdó je bil ta otròk, zhigar ròjstvo je Bóg takó zhasíto vkásal osnaniti? Angeli so ga imenovali Kristusa, Gospóda! od njih velíko shlahtneji tedaj je mogel biti. Kaj je míslilo biti is tiga otròka na sèmlji?

Détetovi máteri je bilo Maríja imé. Diviza je bila shláhtniga rodú, pa vbóga. Bóg je jo máter isvólji, brúmno ino svetó je shivéla. Po angelu ji je sporózhil: *De déte je sin Prevíkshiga. Njegovo imé naj Jesus imenúje,* to je, odresheník, svelízhar; ljudi bo od sléga réshil, dobre ino frézhne bo storil.

Módrizi od jutra.

Tudi drúgim brúmnim ljudém je Bóg détetovo rojstvo napovédal. So bili vuzhè-ni gospódje, ki so si na svésde, ino njih hójo vuméli. Mí jim právimo svésdniki,

tàm so jih módre imenováli. Sagledali so ljúzh, novo svésdo. Vidi jo, zlo nesnániga je kaj. Vsdígnejo se sa njó, ino prídejo v' Betlehem. Pred-nj pádejo na koléná, zhašté ga, ino daròv mu dájo, ki so jih sebój is svoje deshèle pernèfli. Po tim se vernejo s' veseljam, ino perpovújejo všim dobrim ljudém od otròka.

Marija nèse Jesufa Bogú.

Kàdar je bilo déte shtirdeset dní stáro, ga Marija v' Jerúsalem pernèse. Joshef jo sprémi. Bil je brúmen rokodél, ki je po ozhétovsko sa máter ino déte sferbel. Sa to se Jesufov várih, ali rójni ozhe imenúje. Jerusalem je bilo obljúblene deshèle vélko mésto. V' njemu je bil imeniten, vélík tèmpeľ, v'ktiriga molit so se vši ljudjé s-hajáli, edína zérkuv je bil v' deshèli. Tukaj postávi Marija svoje déte pred Bogá, sahváli ga, de mu je njó máter odbrál, ino obljúbi po máterno déte ofkerbéti ino sredíti. Takrat príde sráven stár, brúmen duhoven, po iménu Símeon. Símeon vsáme déte na rózhe, ino vesel je rekel: *Bog! ràd sdaj vmerjem, ker si mi dàl svelizharja viditi. Kásal bo svojim deshelánam s'vúkam ino djánjam, kakó Bògá práv zhaštití. Tudi ptúje naróde, ktiri ne vedó nizh od Bogá, bo sposnáti vuzhil ediniga, práviga Bogá,*

Na to se bogabojézhi stárzhiik oberne v' Marijo, ino rězhe: *To dēte bo mnògim k' svelizhanju, ki bodo na-se vsėli njegòve shlàhtne navúke, ino se po njih ravnáli. Pa tudi spodtaknilo se jih bo veliko nad njim; ino ti máti njegòva bosh veliko serzhno shálost doshivėla.* Tudi Ana, stára brúmna-vdóva je v' tempelnu bila, rávno to je ljudém od Jesufa perpoved-vála.

Kakó sta mogla oba táke rezhí véditi od Jesufa, ino préd práviti? Bóg jima je rasodél, de sta sposnála otroka, ino prevídila, kaj se bo s' njím v' prihódno godílo. Timu se právi *prerokváti*, to je, is nadíhnenja alirásfvetlěnja boshjiga prihódne rezhí préd povédati. Vše se je sgodílo, kakor sta Simeon ino Ana prerokvála.

Jesus rase.

Marija ino Joshef s' dėtetam spet domá, imata serzhno vesėlje nad njím. Vídita ga rásti od dné do dné, ino smiraj je terdněji: Le zhúdita se, takó se mu vuzhěnje speshí, ino takó brúmen ino vúmen se káshe.

Jesus dvanájst lét star.

Kadar je bil Jesus dvanájst lét stár, ga stárisi she sebój v' Jerusaleme vsámějo. Bil je vėlík prásnik, silo vėlíko ljudi se je v' tempelnu seshlo. V' tefnòbi se Jesus

spred ozhi svojih starishov sgubi, k'vuzheníkam pride, poslúsha jih ino prásha. Vpráshan, jim neizrezhèno pámetne odgovore dája. Zhúdiyo vuzheníki, ino vsi ljudje se: Kakó vuzhèno, so djali, je she to déte! vèlik vuzheník bo danši ali jútri! Jesus se mudí trí dni v' tempelnu per vuzheníkuih. Njegóvi starishi odídejo med tim. Mislili so: sej je déte vúmno; ti je she s' snánzi shél. Ker ga pa v' nozhívnizi ne nájdejo, se vernejo s' veliko skerbjó. Ishejo v' tempelnu, ino per vuzheníkuih ga shè nájdejo. Marija mu rézhe: Moj sin, s'shálostjo sva te jiskala! Odgovorí: Sej sta védla, pred vsm drúgim si morem s' vúkam svojiga ózhéta oprávit dájati.

Dál takó she sposnátí je, kar sta Si-meon od njega ino Ana prerokvála, nam-rezh: de bo szháfama vèlik boshji vuzheník.

Jesus na domu starishov.

Na to gré Jesus v' svojimi ljúbmi starishi domú, védno pokóren jim je, pomága jim per híshnih opravílih, je marn, ino vse storí tudi bres velévanja, kar vé, de je starishe veselílo. Kàkor is létav'léto rase, se je tudi modrejiga kasal v' vsmu dobrimu. Kar storí ino govori, takó je premísleno, takó dobro ino práv, de ga

vse ljubi, ino takó brúmno, de ima Bóg vse svòje dopadajenje nad njim.

Janes Kerstnik.

Takó je shível Jesus per svojih stárisih do svojiga tridesetiga léta. Tazhaf sazhnè svét mósh slavéti, brúmno je shível, ino sílo lepó pridgoval. Po zéli deshèli so od njega govoríli. Janes mu je bilo imé, ino je per Jordanovi réki prebíval, v' samotnimu kráju. Od vsih strani ga vró ljudjé poslúshati. Janes jih opomínja gorézhe, de naj nehájo od húdiga, kar so dosdaj pozhenáli, ino délajo dobro, to je: *de naj se pobólshajo*. Právil jim je, de bo skorej prishel *svelizhar*, ino de mórejo dobri ljudjé biti, zhe hózhejo po njemu frézho dosézhi. Kàdar so ljudjé she omehzháni, ko le oblúbijo pobólshati, jih k' réki Janes pelá; omíval s'vodo v'spomín jih je, de Bóg jih hózhe od njih gréhov ozhístiti, to je, od húdiga, kar so dosdaj storíli. Tému se je réklo: *Kershováti*; sa to so ga Jánesa kerstnika imenovali.

Jesus kershen.

Tudi Jesus se príde k' Janesu kerstiti. Janes ga prezej sposna, de je svelizhar, ktiriga je dosdaj osnanóval. Rèzhe Jesusu:

Ti ne potrebuješ kersta; ti moreš mene kerstiti, ki sim gréshnik. Jesuf pa ne jénja, mogel je s'njim v'Jordan stopíti ino ga kerstiti. Kadar spet is réke prideta, se nebéfa zhaštíto odpró, golóbja podóba perpláva na Jesufa svíshkama, ino velizhástvo boshje se is néba oglási: *Moj ljubi sin je ta, ki imam svoje dopadajenje nad njim.*

Te beléde spet poterdijo, kar je angel Mariji osnánil, de je Jesuf Narvíshiga, to je, boshji sin.

Jesuf gré v'pushavo.

Od tód gré Jesuf v'pushavo, to je, v'samóten kraj, kjer ni bilo ljudi. Ondi per pokóju móli Bogá svojiga ozhéta, ino se pogovárja po kar ga je na svét pošlál, kakó de bo med ljudmí shível, jih s'vúkam ino svojim isglédam Boga sposnátí ino zhaštíti, ino prav délati napelováł, sploh, kaj de bo storil ino terpel, de ljudi svelízha po boshjimu naménu. Shtírdeset dní prebíje, de ne jé ino ne píje, ker je všiga mánjkalo v'pushávi; pa mózh bóshja ga okrepzháva.

Jesuf vuzhi ino dela zhudeshe.

Jesuf prishevšhi na dan is pusháve, si brúmnih mósh pervsáme. Isvólji si jih v'vuzhénze to je, v'prijátle ino shólarje,

de mu drúshino délažo, de vídijo, kakó shiví ino kaj storí, ino slíshijo, kaj vuzhí. S'témi gré Jesus po obljúbleni deshéli. Hodil je od krája do krája, ino vuzhíl v' sholah, po híshah, na polju. Nikolj ni bilo slíshati táziga vuzheníka, ktíri bi takó lepó ino krepkó od Bogá govóril. Pa tudi táke déla je délal, de so vsi ljudjé sterméli. Povsót, kàmor pride, je betèshne ino bolne osdrávlal. Ni potreboval nè zhása, nè sdravíl, ki vrázhi ali sdravívzi s'njimi sdravijo: kar dotáknil se jih je, ino rékel besédo. Takó, postávim, ga je nekdo frézhah, ki je she slép na svét príshel. Jesus pljúne na tla, naprávi nekóljko bláta, ino pomáshe slépzú ozhí. Pojdi, mu rězhe, ino vmíse; ino spreglédal je. Glúshzu, ki je bil tudi mutast, se Jesus vs'héf dotákne, ino prezej je slíshal, ino vsè gládko govoril. Vodenizhniga prime s'roko, ino na méstu je bil sdrav. Nekdo je imel góbe (to je neosdravliv ino nalesliv operh.) Jesus stégne roko proti njemu, ino rězhe: Bódi ozhíshen! ino bil je ozhíshen. Desétim drugim gobóvim Jesus rězhe: Pójte, ino skáshite se duhóvnam, de ste zhísti. Ino gredé so jim lufki odpadli. Stótnik ga je sa svojiga blápa za profil, ki je domá bolán leshal; drugi shláhten gos-pód sa svojiga sina. Jėsus rězhe: Vslíshana bódi profhnja. Rádar domu prideta, náj-

deta sdráviga vřáki svojiga bolnika. Neka shèna je merslizhna v'pósteli leshála. Jesuf jo prime sa róko, vřtala je, ino nje-mu ino njegovim vuzhénzam strégla je. Nek-dó je imel vřufhèno roko. Kar istégniti mu jo rézhe. Nekdo je bil skluzhen po vřih vudih; na pósteli ga pernesèjo. Jesuf mu vřashe: Vřtani, vsámi svojo póstelo, ino domu idi. Kar sгодí se. Nekomu drugimu, trideset lét je leshal bolán, ino se kar ganiti ni mogel, je Jesuf pomágal rávno takó. — Néka sheniza je iméla bolésen dvá-nájst lét. Vře svoje premoshènje je vrá-zham ali sdravivzam rasdála, pa pomá-gati ji ni mogel nobeden. Per ti prizhi pa, ki se dotákne Jesufoviga oblazhila, je sdrava. Takó je osdravlovál Jesuf vřè, kámor je prishel. Po zéli deshèli je bilo to go-vorjèno, ino od vřih straní so bolnike ino beteshne k'njemu vodili.

Tudi mertve je Jesuf k'shivlènju obu-doval. Merlizha je frézhal. Bil je mladénizh, ki so ga pokopat néfli. Dotákne se pár, ino rezhe: Rezhem ti, mladénezh vřtani! Sdajzi je vřtál, ino Jesuf ga pelá sa roko k'njegóvi máteri, ki je sa pogrèbam shla.

En drujkrat je h'déklizi poklizan. Je bila vmerla, ino so sa pogreb perpravláli. Je-suf gré v'hram, ki je bil merlizh v'nje-

mu, sa róko jo prime, ino obudí lóhka kakor de bi se bila is spánja prebudila.

Lazar, takó je bilo brumnimu moshu imé, je bil she shtiri dni v' gróbu, ino je she zhóhnil. Jesuf gré do groba, rezhe kamen odvaliti, ino saklizhe: Lazar, vun pojdi! Sdajzi je vstal ino prishel sdráv ino vesél.

She nikólj niso ljudjé tákih dél vidili? zhudili so se. Kako, pravijo, móre zhlovek kaj táziga storiti, zhe mu Bóg ne da mozhi? Jesuf je gotóvo od Bogá poslán! Povsót hódijo sa njim; tudi drugi, to flishti, k' njemu v' tropah vró. Kadar pa je vidil tóljko ljudi okólj sebe, jih vuzhí.

Enkrat jih je bilo shtiri jésare per njemu bres shén ino otrók: tri dni ga poslušajo. Bilo je v' pufhávi, kjer niso iméli nizh jésti. Jesuf vidi, de oprédejo po póti, zhe jih teshe spuští. Práša svoje vuzhénze: Kóljko kruhov imate? Odgovoré: sédem, ino nektire ribize. Jesuf jih vsáme, sahváli Boga, ino nasiti s' njimi zelo lázhno mnoshizo. Pa she pólnih sédem jérbasov ostáne droblanzov. En drujikrat Jesuf nasiti ravno takó okólj pét jésarov mósh, ino od pétih jezhménovih kruhov ino dvéh rib je ostálo dvanájst pólnih jérbasov.

Enkrat se Jesuf pela v' zhólnu zhes jéser. Vstal je silen vihar; valóvi hózhijo zhóln sdaj sdaj pokriti. Jesuf spi per miru. Vu-

zhénzi ga sbudé: Gospód, pomagaj nam, pogínamo! Jesuf odgovorí: Kakó se mórete báti kàj táziga, ko sim jes per vas? Se sklóne, ino isprostrè roko, de naj se vléshe viháar; ino kàkor bi s'ozhmí trenil, je vtíhnil. Vsi so rèkli, kar jih je v'zholnu: Kdó je ta, de mu je viháar ino mórje pokórno?

Zhlòvek pàzh ne móre nizh táziga storí; Bóg pa samóre vsè, kar ljudjé ne mórejo. On je dál Jesufu mózh táke zhúdeshe delati, sa to, de bi ljudje sposnáli, de ga je Bóg poslal pomagat, v'zhémur nobèn zhlòvek pomagáti ne móre: de Jesuf, ktíri je takó ljudém pomágal, bo tudi gotóvo lé vuzhíl, kar je boshje, réf, ino dòbro, drujiga nè. To je rékel Jesuf na rávnost: *Bog je ljudi tako ljubil, de je svojiga sina na svét poslal, de bi bili svélizhani vsi, kar jih njegov vúk nase vsáme, ino v'djánju spolni.*

II.

JESUS NAS BOGA VUZHÍ, INO NASHE DOLSH- NOSTI DO NJEGA.

Bog.

Nar pervo, zhèsar se is Jesufovíga navúka vuzhimò, je Bogá práv sposnàti: kdó de je; káki proti nam; kaj je dosdaj sa naf storil, ino kaj dalaj s' nami mílli. Ga takó sposnávshi se vesèlimo, de imamo Bogá, ktíri tolikaj samóre, ino takó dobro s' nami mílli; hválimo se mu, va-nj vúpamo, ljúbimo ga, ino storimò vse, kar je srezhniga sa naf, is ljubésni do njega. Tórej pravi Jესus: *To stori ljudi srézhne, de tébe sposnájo, ediniga práviga Bogá.*

Bog je duh.

Bogá ne móremo s'ozhmí víditi, nè kakor zhlovéka sposnát, ker nima teléa po nafhe. Bóg je táko bístvo, kàkor nafha dúsha. Ona v'naf shiví, gíba teló, zhúti, se savéda, mílli ino hózhe. Ne vídimo je nè; pa is tígá, kar v'teléfu dé-

la, sposnámo, de je. De jo od trúpla lózhimo, jo imenujemo dúh. Táko bitstvo je tudi Bóg! Jesuf to na rávnost vuzhí: *Bóg je dúh* — pa neskònzchno shlahtnéjshi kakor naša dúsha. Dajmo nekóljko premísliti ta raslózhih.

Bog je vézhen.

Mí smo príshli she le pred nektírimi létmi na svét, takrat je naša dúsha jéla v'trúplu biti ino shivéti. Bóg pa se ni nikólj takó sazhél. Bil je she pred svétam ino pred všimi rezhmí; bil je pred všim zhásam všihdar; tému se právi: Bóg je *vézhen, od vékomaj*. Pa bo tudi bres kónza vékomaj. *Bog je pervi ino sádni. Préden je bil svét vstvárjen, je ón od vékomaj.*

Bóg je sam od sebe vékomaj.

Mí nismo mògli samí od sebe biti, ino shivéti sazhéti; shè ohraníti si ne móremo shivlénja, ki ga she imamo. Bóg nam je shivlénje dál, ino ón nam ga ohráni; edín dúh je ón, ktiri od vékomaj *sam is sebe shiví, ino je. Sám ón nikógar ne potrebuje, ker dája on sám shivlénje ino sápo všim.*

Bog je vsigaprizhijózh.

Naša dúsha prebiva v'teléfu; dokler je v'njemu, samóre le na timu kraju

biti ali na unimu, kjer je trúplo. Bóg je brestelésen, *zhíft dúh*; satorej ni omejen s' nobènim krajam. Po zélimu svétu je nevídno povsót vprízho; timu se právi: *Bóg je vsigaprizhijózh. Kám hózhem iti, de ne bo tebe ondi? kám beshati, de bi me ti ne vidil?*

Bog vse vé.

Dufha vé le tóljko, kóljkor je vídila, skúfíla ino se navuzhíla od tístiga zháfa, kar shiví, ino v' tístih krájih, kjer je bila; is tígá tudi lóhka nekaj maliga prevídi. Bóg je od vékomaj. Je tedaj bil, ino je védno povsót prizhijózh; tórej je vídil ino posná vse, kar je bilo, ino je, ino prevídi vsè, kar bo. Vé tedaj vsè pretezhéne, lídájne ino prihódne rezhí, timu se právi: *Bóg je vsigavedózh. Pred njim ni nizh skritiga; vse je gólo ino rasodéto njegóvim ozhém.*

Bog je vsigamogózhén.

Dufha samóre v' truplu le málo storíti. Smíraj potrebúje kákíh rezhí, ktirih ne móre fáma napráviti, ali naredíti, zhe jih fhe ni. Bóg samóre s' svojo voljo vse storíti bres de bi zhéfa sráven potrebovál. Hózhe: to naj se sgodí, to naj bo, ino sgodí se; na énkrate je, kar, ino kakor òn hózhe. Nekàdaj ni bilo vsíga tígá nizh, kar je sdaj. Bóg je hòtel, de naj bo nebo

ino sèmlja, ino bilo je obóje. *Vsigamogózhen* je òn, vstváriti samóre, kar kòlj hózhe. *Rèzhe, ino sgodi se, sapové, ino je shé.*

Bog je neskonzhno moder.

Ljudjé si vedó szèr marskaj koríftniga ali prídzniga ismísliti ino storiti, èden to, èden úno. Dòstikrat ménijo, Bóg vé, kakó dèlezh so vumétnost dognáli! Pa pogléjmo, kaj je Bóg vstváril! Poglájmo nebó, kóljko je ino kakó lepó! velizhastvo bòshje je na njemu! Premíslimo sónze, srák, sèmljo, selja ino drúge stvári bres shtevíla, zhímú so, ino kakó zhúdno so narejène vsáka sa to, sa kar je! *Neskonzhno móder* réf je Bóg, ki je védel vse takó smísliti, ino napraviti. *Kakó velike ino mnóge so tvoje déla! Vse si jih módro narédil. Sèml, je polna tvoje dobróte.*

Bog je neskonzhno dobróten.

Bóg je vse takó napravil, kakor je bilo sa shíve stvári, de prebivajo, koríftno ino potrébno. Djál nas je ljudí na sèmljo, ino veséli smo, de nan-ji shivimo. Djál pa tudi je shivál bres shtevíla na-njo. Dòsti imajo prostóra sráven nas; rávno sa to ker shivé, nam tólj kaj bol pomagájo ino flushijo, ino délajo nam obílni-sihi veselje. Dòstikrat vse veselje jih vidi-mo. Ker so shive ino zhútijo, so tudi òne deléshne, kar je dòbriga na svétu.

*Bóg jim dá shivesh o právimu zháfu; na-
fiti s' obilnostjo vsako stvar.*

Slásti pa dobróte vshivamo mí ljudjé. Mí ne shivimo, ne jémo ino ne pijemo le samó, kakor shivína; nam je Bóg dal tudi vúm, de lóhka sposnámo, kaj je dòbriga ino lépiga, ino vémo zéniti vsè to; de se nad njegóvimi stvarmi rasgledújemo, de lóhka pomíslimo: Od kóde pride to? — Samó od sebe nè. Ljudjé tudi ne morejo nizh táziga storíti. — Bóg vřigamogózhni je stvaril vsè to. On je svét takó narédil, ino naš ljudi na-nj djál, *de délo njego-
vih rók, nebo, mésez ino svésde premi-
shlújemo.* — *Kogá je zhlóvek, de si Bóg
spomni na-nj? de ga obdá s' táko zhařtjó?*

Bóg nam je dal sato smóshnost vse takó premíshlováti, de sposnámo, de smo mí, ino vse, kar dóbriga imámo, od njega. Veseljí naj naš to, ino mísliti móremo: réř, Bóg nam je silno dóber! *Eden je dóber*, je djál Kristuf, *ino ta je Bóg.* Bóg hózhe, de bi njegóvo dobroto, ino svojiga ljubiga ozheta nad njim sposnali, de bi ga po otrózhje ljubili kakor otrózi njegóvi. *Bóg je moj, ino vas vsih ljudi ózhe*, je rekel Jesuf.

V Boga vupati.

Bóg dosdaj nam tóljko dobrót skasáv-
shi, nam jih bo skasoval tudi v'prihódno.

Saj mu je lóhka; vřigamogózhen je, samó hozhe naj. Svěsti pa smo si, de tudi hózhe, ker je naš vef dóber ózhe. Saněsti se tedaj smémo, de nam bo dajál shě dálej, kar je dóbno sa naš. Timu se právi: *vúpati*. Bóg naš je dosdáj tudí od sléga obràroval, ino bo naš she sa napréj. Védno je per naš, ino vé, kaj bi se nam sgoditi vtegnílo. Ljúbi naš, ino svěsti smo si, de odverne vse po ozhétovo od naš, kar se nam sgodíti ne smé. Jesuf vúzhi to prav lepó: *Vashí lassjé, právi, so rasfhtéti vsi, de vam ne páde nobéden is gláve bres volje vashiga neběshkiga ozhéta.*

Slégi so isvirki boshje dobrote.

Navádni slégi, ali navádne nesřezhe isvirajo is sgol korístne (núzne) sostáve svetá. — Kakó dóbno postávím je sa naš, de léf gorí? Pa rávno to storí, de vzhasi tudi híshe, vashí pogoré. Kakó dobro je sa naš, de je vóda tekózha? Pa jih lóhka tudi dosti vtóne v'nji. Kakó pri-jétna ino mnóga jedí zéna je v'vústih? Pa tudi velíko jih sapelá, de se objedó. Rávno taka je per vših drúgih rezhéh. Jim hózhe Bóg vséti njih dóbno lastnóst, de si nihzher ne bo shkódoval s'njimi? — Takó bi všě dóbno pogínílo. Jesuf dá lépo prilíko ino právi: *Gospodár ni pústíl*

svojim hlápžam smed pshenize plevéla populiti, de niso s'plevélam vred tudi dôbriga sêmena poruváli.

Vézhi déla slégov ino nesfrézh bi se lóhka ogníli, ki bi se vuzhili práv vúmni ino dôbri biti. Bóg nas podvuzhuje po stárisih po drujih dôbrih ljudeh, ino svarí nas pred tim ino únim. Tudi vúm nam je dál, de samí lóhka spásemo ino oslédimo, kaj ino kakó je kaj shkodlivo, ino de se varjemo lóhka. Zhe pa nózhemo poslúshati stárisov, duhónov ino vuzheníkov, zhe se várovati nózhemo, si maríktíri slég, márskako nesfrézho samí nakóplemo. Vuzhimò se sléga is bolezhíne. Tudi to je dôstikrat dôbro sa nas, svoje nápake obshalújemo, ino drugizh smo vumníshi ino bóljši. Pa tudi drugim pomága to, nas isglèd jih velíkrat spámetje.

Sdravílo je izèr grenko, pa bolník ga ràd vshíva, zhe ga osdrávi. Takó, zhe nas pobólísha, smémo tudi kaj húdiga rádi prenèsti. Polétno vrozhíno rádi terpimò, ki nam shíto ino sádje sorí. Rávno takó práv je vóljno prenèsti tudi drúge tesháve, ki jih Bóg perpuští, de velíko dôbriga ohráni. Resniza je! Bóg míslí dôbro s'nami tudi takrat, kàdar nam kaj hudiga naklóne. Sanèsti se smémo na-nj, ino vóljno prevsèti is njegóvih rók.

Poprijémba.

Povsamímo sdaj, kar smo se do lih mál od Bogá navuzhili. Bóg je *edín, vézhen*, ktíri je ino shiví bres sazhétka od vékomaj sám is sebe. Bóg je *vfigamogózhen*, ki je nebé ino sèmljo ino vsè, kar je, s' svojo vóljo vstváril. Bóg je *nar modréjshi*, dóbno ino korístno je vse vravnal ino sostávil. *Dúh* je Bóg, *vfiga prizhijózh*, *vfigavedózh*, nevídama povsót je, ino vsè vé ino naréja. Njemu gré rézhi: Od tebe je vsè, obstoí vsè, tí si zhes vse *Gospód nar viishi!* *O Bóg, kdo ti je enák!* To *Jesuf* vuzhí: *Bogá mòli svojiga gospóda, ino njemu slúshi sámimu.*

Veséli bodimo Bogá.

Zhe dálej premíslimo, de je Bóg tudi náš vstváril, ino ta svét nam na prebiválshe perprávil; de je vse od njega, kar dóbrega vshívamo; de odverne tudi slég ino nesfrézho, kóljkor je tréba, ino v dóbno obrázha; slásti pa, de nam je mozh dál njega sposnáti, svojiga nar bóls'higa ozhéta, zhe vse to premíslimo: veséli móremo biti svojiga Boga, ino ljúbíti ga zhes vsè! To vuzhí *Jesuf*: *Ljubi Bogá svojiga gospóda is zéliga svojiga serza, is ze le svoje dúshhe, is zéliga vúma, ino is ze le svoje mozhí.*

Molituv je Bogù vs'hézh.

Zhe Bóga v'míslíh ogovòrimo: Ozhe nebéshki! per mèni si, ino vésh, kaj s' tebjó govórim, sahvalim se ti, de si mi bil do síh mál takó dóber. Prósim te, skasúj mi she dálej svoje dobróte, ino odverní, kóljkor ti dopáde, slég ino ne-frézho od mene. Persadéti si hózhem vso škerb, ino bití tvoj dóber otrók i. t. d. Zhe takó s'Bógam govòrimo v'brúmníh míslíh, to je, pobòshno, timu se právi: *mo-liti*. To Bogú slo dopáde. Vuzhimò se takó vezhkrat va-nj mísliti, Boga vesélim bití, serzhnéj ga ljubíti, ino mu smiraj bòl dopásti. Tudi bóls'hi ino brúmníshí ljudjé bomo, ino Bóg nam lóhka vèzh dòbriga skáshe.

Molituv more prava bití.

Tudi Jesuf sám je rad mòlil. Shel je ràd v'samòtne kráje, de je svojiga nebéshkiga ozhéta sámiga pred ozhmi imel. Velikrat pa je mòlil tudi prízhó ljudí, ino dájal jim isglèd ino navuk, kakó je tréba mòliti, de Bóg molítuv vs'líshi. Rékel je: Nar poprej bódite brumni ino dòbri, kakor vas vuzhím, pòtlej prošite nebeshkiga ozhéta. *Dál vam bo gotóvo, kar ga bote prošili*. Nízh dobriga mu ní nemogó-zhe, ino je sílo dóber ozhe, rad storí dobro svojim otrokam.

Molituv more serzhna biti.

Bóg pa per molitvi ne gléda vušt, kàr rezhemo; Bóg gléda v'serze, kar od njega v'serzu míslimo ino shèlimo, ino káko savúpanje va-nj imámo. *Bog je dúh*, právi Jესuf, *v'dúhu*, to je, s'míslimi ino sheljami svoje dúshe, *ino v'rešnizi ga moremo moliti*. Zhe samó s'vúštni mólimo, sráven pa míslimo kaj drújiga, ni práva molituv; ker serze ni sdrúsheno s'tístim, kar govórimo. Od tákih právi Jესuf, de *Bogá s'shnábli zhašté, njih serze pa je dèležh od njega*.

Molituv nasf more v'boshjo voljo isrozhiti.

Tudi móremo per molítvi glédati, kaj prófimo. Velíkrat ménimo, to ino uno bi bilo prav dobro sa nasf; pa nebeshki ozhe vé, de bi to nápek oberníli, de bi nam shkódovalo. Kákó nasf hózhe vflíshati, zhe ga kaj táziga prófimo? Bo kol máti dala svítel oíster nosh svojimu otroku, de naj si jigrá s'njim? Ali, kakor Jესuf právi: *zhe otròk svojiga ozheta ribo prófi, mu bo le kázho dál?* Zhe shèlimo kaj táziga, kar je sámó na sebi szèr dobro, po okóljshinah pa tudi lóhka shkodlivo, móremo moliti takó: Ozhe nebeshki, zhe mi je korístno, mi daj, zhe pa nè, mi

daj kaj bólfhiga sa to. Timu se právi: s'isrozhènjam v'boshjo voljo molíti, ino káshe právo savúpanje v'Bogá.

Sa kaj moliti: Ozhe nash.

Jesuf je bil enkrat próshen od svojih vuzhénzov, de naj jih moliti vuzhí. Jim rèzhe, takó molíte: *Ozhe nash, kir si v'nebèfih*, vsigamogózhni, nar dobrótlivshi Bóg! *Posvezhèno bodi tvoje imé*, o, de bi spoználi povsót nad tebó vikfhiga gospóda ino ozheta vsih ljudi, de bil zhesghèn povsót, ino od vsih. *Pridi k' nam tvoje kraléstvo*, frézha, ki si nam jo naménil po Jesufovimu navúku: *Sgòdi se tvoja vólja*, kar tebi dopade, *kàkor v'nebèfih tako na sémli*; vsè ravnásh práv, vsè práv gospodárish, vsiga smo vóljni, v'vsih rezhéh se ti isrozhimo, kar ino kakor obernefh s'nami. *Daj nam dànsi nash vsakdanji kruh*, vse, zhesfar potrebújemo ohranit svoje shivlènje; sajtro te bomo spet profili. *Ino odpústi nam nashe dólge*, persanèfi nam nashe smóte ino ná-pake, *kàkor tudi mí odpúshamo svojim dolshníkam*, ki so nam kaj shaliga storili. *Ino ne vpèli nas v'skushnjávo*, obvári nas od prevelikih tesháv ali vab v'húdo; *temozh réshi nas od sléga*, odverni po svoji ozhétovi dobróti vsè, kar nam shkódovati vtégne na dushi ino teléfu. *Amen*, vslíshi nas ho próshnjo.

Lépa molítuv je to, zhe jo práv premíslimo ino vumémo. Vse lepe rezhi sapopáde v' sebi, ki premóremo Bogá sa-nje profíti, ino sráven tega je takó krátka. Jesuf je na rávnošt vuzhíl: *De naj nikar ne délamó veliko besedí per molitvi, nebéshki ozhe vé she popréd, zhésa potrebiújemo ino rad da.* Tórej ni tréba dólghíh prošnjá, de bi ga omajáli.

Memo molitve je délati tréba.

Tudi svúnaj molítve móremo veliko drúsiga dobriga storíti, postávim, se vuzhíti, délati, ino vèzh tákih rezhi. Ne bilo bi prav, ino ne moglo bi dopásti Bogú, ki bi hotli to savélo molítve opuštíti. Oprávimo poboshno svojo molítuv sjútraj, opóldne, ino svézher, potlej déljajmo f' prídám zhes dán, ino med délam míslimo vezhkrat na Bogá: Ozhe nebéshki, dopáde tí, de se rad vuzhím, de prídno délam. Daj, de mi pójde po frézhi od rók i. t. d. To so táke krátke molítve, ktíre Bogú dopádejo. Ob nedéljah ino prásnikih, ktíri so poboshnosti posébnó posvezhèni, se spodóbi, de tudi vèzh mólimo.

Kar prósimó, si moremo persa-devati.

Shè ena gré, de bode Bóg našho molítuv vflíshoval. Nè le Boga profíti, tudi

mí si moremo persadevati, samí s' svojo prídnoſtjo, ſkerbjo ino vmétnoſtjo iſkati, kar je próſimo, ino koljkor je mogózhe, samí ſtoriti ino oprávití. Kdor tiga ne ſtorí, je léna njegóva molítuv. Pergóvor pa je: *Komáraj, ino Bóg ti bo pomágal.* Bóg je vſe takó na ſvétu vrávnal, de je delati potreba, ino Jeſuf naſ je to s' beſédo ino djánjam vuzhíl. Iſgledov nate!

Kdor rasſvetlénje proſi, more boſhjo beſedo poſluſhati.

Nar perva ino nar ſhlahtnejſhi rézh, ſa ktiro moremo Bogá proſiti, je, de bi nam dal prav brúmnim ino dobrim biti. Sráven tiga pa móremo rádi na-nj miſliti, ga veſéli biti, ga iſ ſerza ljúbiti ino mu dopáſti ſheléti. De ſe téga navúzhimo, móremo rádi od Bogá govoriti, ino táko govorjénje poſlúſhati, tudi miſliti pogóſto, kaj vſe je Bóg ſtoril, ino kakó de naſ ljubi. Takó je bil Jeſuf vúka ſhèlen ſhe otrok ino mladénizh, ino na rávnoſt je djál: *Kdor je iſ Bogá, poſlúſha bòshjo beſédo*, to je, poſlúſha rad ino ſveſtó návuk od Boga. Zhe ne poſnémamo Jeſuſoviga iſgléda, molímo dokler hózhemo: Bóg nam ne bo nigdar dál brúmnim biti, zhe biti ſami ſkerbi nimamo.

Zhe Boga vuka prósimo, se moremo vuzhiti.

Zhe prósimo Bogá, de bi nam dál se v'shó-
li ino per kerfhanfskimu navuku práv prid-
no vuzhiti, ino enkrat práv pámetnim biti,
kaj móremo storiti? — Radi móremo v'shólo
ino h'kerfhanfskimu navúku hoditi, misli
imeti per všimu, kar gospód právijo, ino
káshejo se v' bránju, píšanju, rájtanju, i.
t. d. terdno váditi. Takó móremo tudi pot-
lej ravnáti, kadar vèzh ne hódimo v'shólo;
glédati móremo per sléherni perlóshnosti
na vse, kar pámetni ljudjé govore ino store;
rádi móremo poslúshati navúke, ktíre nam
dajo; bráti dóbne búkve, ki jih dobimo,
bráno premísliti, ino si takó storiti persa-
devati. To so táki perpomózhki, ktirih se
je tréba prijéti, zhe hozhemo, de nam Bóg
dá pámet ino modróst.

Zhe ga prosimo sdravje, shivímo po tem.

Zhe molimo sa sdrávje ino dólgo shiv-
lénje, ga móremo tudi várovati sami, ne
smémo se bres pomíslíka, she mánj pa
preshéno ino bres potrebe v'nevárno-
sti spúsháti. Vézhi dél shkódjemo sami
sdrávju, ker ob nezháfu jémo ino pijemo,

ki nismo nè lázhni nè shéjní; prepáhnemo si shelódez, se vpijánimo s'mozhnimi pijázhami, prenáglo ohládimo, kadar smo vró-zhi, savrèmo si krí, kalimo jo s'jéso, shálost-jo ali s'prevelíkum veseljam i. t. d. Potlej Bogá saštónj prosimo, de naj nam sdrávje ohráni, zhe ga sami kasimo.

Stárisi ino drúgi dobri ljudjé skerbé radi sa nashe sdrávje. Prepovedó nam, opominjajo nas, zhe kaj vidijo, kar mu je shkodljivo. Torej se ni nikolj dobro skri-vati pred njimi, ino pozhéti kaj na skri-vinimu. Sdí naj se nam tudi veseló ali ig-rázha, szhásama vtégne shkódovati, nas préd, ali potlej v'húdo bolésen perprávití, ino bití tudi pred Bogam vèlik gréh: De nas Bog ti-ga obvarje, nikar zlo nizh ne storímo, zhèfar bi stárisi ne sméli védití, ali zhèfar bi nas bilo fram pred drúgimi ljudmi. Jesuf je bolnika, ktiriga je osdrávil, opominjal: *Ne gréshi po síh mál vezh, de se ti káj hùishiga ne sgodi.*

Zhe Boga sa shivesh prosimo, mo-remo delati.

Dobrótliv Bog nas je tako vstváril, de ne moremo bres jédi ino pijázhe shivéti. Tudi ne najdújemo shívesha tako kakor shi-vina. Zhe sèmlje terdno ne obdelújemo,

ne gnòjimo, ne okopávamo, ne obšéjvamo s' shítam, gráham, répo i. t. d. prósimo saftónj Bogá; nizh nam ne israse. Tudi nam h'fhe she ne stóje, ino na shivètu nam ne rásejo nè peréfa nè koshúhi. Zhe hózhemo pod strého prebívati, ino oblézheni biti, móremo glédati, de si h'fhe postávimo, ino oblazhilo omíslimo. Rávno táka je per drujih rezhéh, ktírih potrebujemo.

Nam k' pridu je délo Bog postavil.

To je od Bogá prav módro také narejèno, de tjé v'en dán ne shivimò kakor shivína, bres premíslíka, bres skerbí. Bóg je hòtel, de móremo mísliti, kakó bi si, kar je mogózhe, sami pomagáli; kar nam je potrebno ino pridno, sami perpravili, sami perdobíli, kar nam déla shivlènje prijetno. Takó so snájdlí ljudjé pòljsko délo, shivínsko réjo, ino tavshent drujih rekodelstav ino vumétalnost, ino vèzh ko so svojemu vumu persadéli, bòl ko so se mísliti vádili, pámetníshi so bili. V'nektírih krájih, kjer shívesh ljudém bres déla ráse, ino kjer bres pohíhtva ino oblazhíla lóhka prebijejo, so splòh také nevumni, de kómaj Bogá poznájo.

Veliko veselja ima délo.

Délo tudi nashe trúplo vterdi, ino nam sdrávje óhráni; polájsha kervni tók po shílah ino iskájo zéliga shivòta; jéd ino pijázha nam díshí, tékne; tudi bólfhi pozhívamo, ino spimò po délu. Pòljsko délo je práv nalash sa to. Oprávla se pod zhístim nébesam, sdráve sémliske ino sélshine isdíshke per njemu v' sé serkamo; lépo nebó glédamo ino kráje, ki se védno spreménjajo pred nami; veselò tízhje pétje slíshimo, sónzhni shárki naf gréjejo; véter, sénza, desh naf hladé; zlo gerdó vrème, ino mràs ino vrozhína nam truplo pokrepzhájo; kósha je terdna, bárva sagoréla, ino sdráva. Kakó mehkúshni ino blédi so mestnáne proti nam!

Per jigrázhah se nam sálo sdí, zhe se práv pretréfemo, zhe tékamo ino skázhe-mo. Tù dihtimò, ino se potimò ino smo velíkrat bòl trúdni, kakor bi bili prishli is tèshkiga déla; pa ne sménimo se sa to. Rávno takó naf lóhka tudi vperánje per délu veseljí, zhe rádi délamo. Délo pazh ne vpéha ino ne vtrúdi takó, kakor pléf ino jigra. Slásti zhe se déla práv navuzhimò, de vémo prevdáríti, ino se ga per-rózhno ino terdno lotíti, je trúda napól mànj. Zhe she verh tiga pomíslimo, kólj-

ko dá prida ino dobízhka vsáko délo, naš gróсно obudí to.

Tudi Jesus delo perporózhá.

Jesus je v'svojih prídigah ino navúkíh rád od pridnih ino bríhtnih délavzov isgléde jemál: sdaj od kméta, ktíri je svojo pshenízo lepó ozhístil, préden je jo vsjal; sdaj od vertnárja, ktíri je terdno gnojíl nerodovítnimu figovimu dervéfu; sdaj od gospodínje, ktíra móko práv s' kváslam vméši, de gré testó lepó narét, de je ráhel dóber krùh; sdaj od gospodárja, ktíri sгодaj vsítáne, de najme délavze v' svoj nógrad, ino svarí tíste, ki jih najde postópati: *Kaj stójte túkaj bres déla? pojte v' moj nógrad, ino si kaj saflushite.* — Ni bila Jesufova míssel s' takimi isglédi tudi délo perporózhati?

Pridnim Bog pomaga.

Ktíri rádi ino vumno délajo, jim Jesus obljudi, de jim Bog ne bo nikólj perkrátil potrébniga shívesha, de bodo s' bóshjo pomozhjó vsélej lóhka is-hajáli: *Pogléj-te, právi, vrabze ino druge tízhe: ne dé-lajo, ne órjejo, ne sějejo, ino neběshki ózhe jih vender ohráni. Pogléjte lim-barje ino vse róshe po trávníkíh: ne shi-*

vajo, ne prèdejo, ino sovender takó lepó oblézhene! — Niste vi ljudjé vèzh od njih? Bóg nam je dál vum, de snámo pólje obdelovati, sñati, shéti, ino v' skéden posprá-viti, shívati ino présti; pa bi nam shívesh krátil, ali zhèfar she szèr potrebújemo, zhe se vumno ino pridno sa-nj trúdimo?

Vidimo samí lóhka, kakó je Bóg milo-sliv per délu nashih starishov, kóljko jim dá srásti vsako léto na polju, ki ga obdelú-je jo. Kàkor je Jesus nektíre hlébe krúha pomnóshil, de je bilo nekóljko jésarov lázhnih nasítenih, ino ostálo she droblán-zov teljko jérbasov je, takó Bóg tudi po-mnóshi majhino sémèna, de shivimò zélo léto od njéga. Zhe dòbro gospodárimo, nam she kaj ostáne. Zhe stárishi perhráni-jo vsáki dan le kàko stvárizo shíta, gráha, lézhe, jájz, kuretné ino shivine, ki jo redé, mléka, másla i t. d. kóljko se lóhka nabère zélo léto? — Ga je trístó, pét ino shédeset dní!

Kar stárishi perhráni-jo, lóhka prodájo, de dnárjov skúpi-jo. Vse skósi jim jih je tréba, de omísli-jo, kar mánjka híshniga, kúhinjskiga ino póljskiga oródja; oblazhí-la i t. d. Zhe príde tózha, huda létina; shivínska bolésen, ògenj, ali kakshina druga potreba, si lóhka sa-nje kaj kúpi-jo, pomágajo si. Pa tudi starájo se stárishi, ino ne bodo mògli smíra takó délati ino

fkerbétí, sa svojo stárost tedaj na strán morejo kaj djáti. Mí samí podráfemo szháfa-ma, ino stáriszhi nas hózhejo na kákshino domazhijo perprávití, ali nam hísho, nji-vo, nekéljko shivíne kupítí, ino dnárjov sebój dátí, de imamo kaj v'rokah, ki sa-zhněmo; timu se právi, *stáriszhi nas hó-zhejo oddeljiti, nam dóto dátí*. Jim nismo dólishni gospodarit pomágati ino várovati?

Varovati smémo, stískávzi nè biti.

Zhe se sdaj per stáriszhih téga vuzhimò ino navádimo, vtěgnemo svoje dní samí sa se dóbri gospodárji biti, ino si opomòzhi. Pa predělezh tudi nè smémo mahníti. Nekteri ljudjé se nikólj ne najedó, ne na-píjejo ino ne naspé; smíraj so polni nepo-kója ino fkerbí, de bi le vèzh na kùp správilí. Táki se lákomneshi ino skópzi imenujejo. *Táki, právi Jesuf, ne mórejo nikolj po Bógu srézhni bit, ker svoje serze na dnárje ino blagó tvésijo.* Kaj jim pomága, de jim Bóg svojih darov po-deljí, òni pa jih ne vshívajo? *Nevúmne-shi! kadar svoje skédně, s-hrámbé ino móshne napólnijo, ino potlej vmerjejo; kdó bo vshíval, kar sapuste?*

Le táke rezhí smémo perhránovati, ki si jih lóhka perkrátimo. Kàka jéd ali píja-zha, postávim, je odvèzh, mārskadaj zlo-

shkodliva. Jéd, deslích je bólji kúp, năfiti rávno takó, ino je rávno takó sdráva kakor ktíra drúga. Vínó ino vól pokrepzhá zhlovéka, ino le dôbro déne, zhe se strésno vshije; voda je pázh bólshi sa shéjo, ino jo hòl ogasí. Nektèro sukno na oblazhíla, nektera pertnína je bólji kúp, ino sráven tîga mozhnéji, nektèra bārva mánj shíva, pa tólikaj stanovítishí ino pametnishí. Stáro oblazhílo, várovano, se zhlovéku dólgo zháfa lepó vdá i. t. d. Takó se dá per jédi, oblazhílu, oródju, jígri ino drúgim kratkozhásvanju marškaj perhrániti, bres zhèfar smo lóhka.

Tíftiga pa, kar nam je potrešno ino spodóšno, si ne smémo nîzh pertérgati. Pojîde naj nam postávim vsáki dán vse próti, ne vterpimo naj nîzh djáti na strán, sej právi Jêsuf: *Ne skerbite sa jutri*, bodite dovoljni s' tóljkaj, kar vam Bóg vsáki dán podeljí. *Bóg, ktiri vam je dál truplo, tudi gotovo ne bo perpústil, de bi vam potrešniga shivesha ino oblazhíla smanjkoválo. Ker vam je tífta dál, kar je vèzh, namrezh truplo ino shívlénje, val tudi ne bo pústil bres tíftiga, kar je manj, kar potrebújete trúplo ino shívlénje ohraníti. Skerbite le, de bote práv brumni ino dôbri, de Bogú dopádete, vse drúgo vam bo navershenó.*

Toljkaj je délavzov, ofobénikov, poslov, sirót, ino tákih vèzh, ktiri so vbógih hísh. S' tístim se shivé, kar si próti saflúshijo vsaki dán. Bóg jim dá sdrávje, mózh ino rasvumnost per délu. Zhe so brúmni, poshtèni, sveští, ino délavni, jih drugi ljudjé rádi pod strého vsámejo, jim dajo kàko opravilo, kàko délo; vsaki dán si lóhka téljko perdobé, kar potrebújejo. Nektíri imajo she shèno ino otroke sráven, poshtèno jih preshivé; Bogú so hvaléshni, ino vèzhi dél takó veséli, velíkrat veséli de bogatínzi nè takó.

Délavniga zhloveka ne bo konez nikolj.

Zhe sbolé, se postárajó, ali so betéshni, de si ne mórejo vèzh sámí pomagati, drugi dobri ljudjé skerbé sa-nje, is vsmilenja jim dajo vbógajme, de je dovolj sa njih shivesh. Bol ko je révesh pomózhi vréden, rájshi mu pomóre vsaki po svojimu premoshènju. "Je bil védno brúmen ino poshten, právi vsaki, sám se je vpéral, dokler je mogel, ino pomágal délati je nam ino drúgim; sdaj ko ne móre sám vèzh, mu móremo mi pomagati.", To réveshu práv príde, ino vesel je lohka, de ljudjé také dobro od njega mislijo.

Vfáziga veseljí, zhe se govori od nje-
ga: "Ta zhlòvek je brúmen ino poshten,
príden ino vuméten délaviz, je ves lépiga
sadershànja; „ — zhe véjo le dobro od
njega povédati, nihzher nizh hudiga. Vsi,
kar jih to slíshi, so mu dòbri; vsi se rádi
s' njim pezhájo, vsi so mu vdáni; vsi mu
prijátli, ino postréshejo mu v' zhimur mu
mórejo. To naj sléherniga takó se sader-
shati pergánja, de bo imel dòbro imé per
ljudéh: *Dòbro imé je boljshi od slatá ine
srebrá.*

III.

JESUSOV VUK OD LJU- BÉSNI DO BLISHNIGA.

Kaj je blishniga ljubiti.

Bóg ni vstváril sámiga mène, dàl je tudi
drúgim shivlènje, de so ljudjé kàkor jes,
ino djál jih je sráven mène na sèmljo; on,
ves nebésni ózhe skerbí sa na vsè. Bóg
tedaj hózhe, de shivimò s' veseljám na-nji
skúpaj; de, njegóvi otròzi, èden s' drúgim
po brátovsko, prijásno, ravnámo, se vsiga
sdershimò, kar pókoj podira, vse pa stori-
mò, kar frézho strína. Timu se pràvi svo-
jiga *blishniga ljubiti*. Drúga sapóved,

právi Jესuf, je pervi enáka: *Ljúbi svojiga blishniga kakor sám sebe.*

Vse nas ljubésen vuzhi.

Bóg je práv nalásh vse takó vpravnal, de bi se ljubíli eden drújiga. Sa to nas je take vstváril, de se bôl veselimo, ki smo vkúp; de potrebújemo eden drújiga pomózhí, zhe hózhemo srézhni biti. Per rôjstvu se she to sazhné. Bóg nas dá májhine otróke na svét; vèzh lét smo flábi ino nevumni, de si ne móremo pomágati. „Stárisni so nam potrební; rádi se nas podstópajo; skerbé sa nas, délajo ino trúdijo se, de perprávjí, zhèsar potrebújemo. Kóljko skerbí ino déla so imeli she s' nami? Kóljko nam she storili, kar shivimò.

Kaki móremo do starishov biti.

Ker so nam tako dôbri stárisni, kaki bomo mí njem? Dáti jim nizh ne móremo, nè délati sa-nje. Pa v'našhi mozhi je: Sréti, kaj stárisnam dopáde, ino storiti s' veseljam; vse pa, kar jim ni vs'hézh, opustiti; glédati, ali jim ne móremo nizh per njih opravílih perpomózhí; sdaj pozhási se délati vuzhíti, de bomo enkrat, kadar smo vèzhí ino možnéji, vumétnišhi ino prádnishí sa délo; rádi k'navuku hóditi ino se

terdno vuzhíti; rádi v' zerkvi biti, ino po-
bòshno molíti i. t. d. Takó se je Jesuf sa-
dershal, ki je majhin bil, de se od njega
vuzhimò do starishov rávno táki biti.

Stárisham posébnò dopáde, zhe jih
vbógamo rádi. Vézhkrat nam prepovedó
pozhéti kaj, kar bi náš, ali pa drúge vteg-
nílo nesfrézhne, ali hudòbne storíti. To je
pach dèbro; dèbro nam hózhejo, zhe náš
tudi savoljo tega strahujejo, de vézh kaj
táziga ne sturimò. Vse, kar nam šapove-
dújejo, zila, de bi bili pámetni, vumétni,
prídni, brúmni, s'eno besédo, dèbri ljudjé.
Táke náš imajo stárishi rádi ino vsi dobri
ljudjé; dobro nam je, ino nam bo. *Sposh-
túj ozhéta ino máter*, právi Jesuf, *de bosh*
dólgo shivil, ino de se ti bo dobro godi-
lo na sèmlji.

Kaki do domázhih.

Vézhì brátje ino sèstre, hlápez ino dékla
pomágajo stárisham domá ino na pólju dé-
lati, vsè opravljajo; tudi nam pride to prav.
Stárji so, možnéji ino vumnishi kakor
mí; tudi rádi náš imajo, sa náš skerbé,
veliko dobriga nam skáshejo, zhe smo pri-
jásni s' njimi. S' svojimi mizhkanimi bráti
ino sèstrami si lóhka jigrámo, ino veliko
kratkgiga zháfa imamo; pa lepó móremo s'
njimi ravnati, jim nè naganjati, pa várova-

ti, de se jim kaj sháliga ne sgodí. Take dóbre ino prijasne, nas imajo rádi máli ino velíki brátje, sèstre posli ino vsi ljudjé.

Kaki do shlahte.

Ko bi nashi stárisi, velíki brátje ino odráshene sèstre pomerli, sháloftno bi bilo to! — kej bi potlej pomózhi jiskáli? Per déshzhiku, strízu, tètí, botru. Vselej so bili takó prijasni do nas, ko so k' nam prishli, ali pa ko smo jih objiskali. Njim bi bilo bol már sa nas, kàkor drúgim ljudém, vàrovali bi, kar bi nam stárisi sapustili, vséli nas na dóm, ino skerbéli, de bi se kaj vuzhili ino lepó sadershali. Bi pa saslu-shíli to ljubésen, zhe bi jih mi ne ljubíli, ino jim dopásti ne jiskáli?

Kaki do sosédov.

Zhe máteri krúha permánjka, ali zhe nimajo grábel, matíke ali kaj taziga h' komu póshlejo? Zhe hózhijo ozhe kaj tèshkiga naloshiti, ino mánjka ljudi, koga prosijo? Ki bi po nozhi tatjé lomíli v' hísho, ali pa se nakljúzhila kàkshina drúga nesfrézha, koga bi na pómozhi klizali? — Soséde. Vsi ljudjé po vási nam rádi kaj posódijo, ino rádi pomágajo, zhe so nam dobri. Kàki pa móremo biti, de nam bodo

dobri? kakó se jim perkupiti? Zhèsa se móremo várovati? Zhe shèljimo ljubésen od njih ino pomózh, jih móremo tudi mi ljubiti, ino pomágati jim, kóljkor nam je mogòzhe.

Kaki do ptujih.

Ko bi jélo v'našhimu kraju goréti, kdó bi pomágal gasiti? ko bi se naš kàk húdi pef, ali dívji vol v' blishni vâsi lótil, kdo bi jih odpódil? Ozhe gredó nektírkrať dèlezh po deshèli; akó bi pót sgreshíli, koga bi vprašali? ko bi kam s' vósam sadéli, ali pa se jim koló šterlo, kdó bi jim pomagal odnáshati, ali pa posédil koló? kú bi kje sboléli, kdó bi se jih podštopil? — Mí tudi ne vémo, kám s'he pridemo, ino kej bomo pomózhi ptújih ljudí potrebováli; torej móremo pomagati tudi sléhernimu ptújimu, v'zhimur mu móremo.

Kakshini moremo sploh biti do ljudi.

Jesuf vuzhí to silno lepó; pravi: *Vsé, kar hózhešh, de bi ti ljudjé storili, stó-ri tudi ti njim.* Tí hózhezh, de bi bili drúgi prijasni ino pestréshni proti tèbi;

bodi tudi ti prijasen ino postrésh'n proti njim. Ti sheljish, de bi drugi poshténo, odkríto, ino po pravízi s' teboj ravnali; ravnaj takó tudi s' njimi. Ti si vzhafi v' tih ali únih okóljshinah, kjer sheljish, de bi ti drugi kaj posodíli, dobro storíli, pomagali; stóri jim ravno takó. Takó bodo tvoji prijátli per drúgih perlóshnostih tudi tebi rádi pomagali. *S' kakorshino méro mérite*, pravi Jესuf, *s'táko se vam bo mérilo*.

Is kakshniga serza ino misli.

Bila bi pa gola dobizhkaríja, prasna lástna ljubésen, ko bi lé tístim dobro dé-lali, ki vúpamo spet kaj dobriga od njih. *To storé*, pravi Jესuf, *tudi gréshniki*. Léps'hi móremo rávnati, is dobriga serza, tudi ktiri ne morejo poverniti, jim dobro delati. Takó je Jესuf, ko je na sèmlji shí-vel, vbógim pomagal, osdravloval je bol-níke, nástítoval lazhne, toláshil shaloftne, ino révnishí ko je bil kdo, vézhi mílost mu je skasal. Takó je tudi nam perporózhaj, vsmílenim biti proti vbogim ino sromákam. *Tudi kórez vóde vam bo nebéshki ózhe gotóvo povernil*, ki je sájmete shéjnimu.

Kaj moremo opustiti do ljudi.

Ravno takó vuzhí Jესuf ne storíti nobè-nimu nizh kúdigá. *Kar nozhesh, de bi*

Se ti od drúgih sgodilo, tudi ti nikomur ne stori. Ti nimash rád, de ti drugi po shítu vósijo, shivíno po njemu pasejo, ali szèr kàko fhkódo storé; tedaj tudi tí drúgim téga ne stori. Ti nózhefh, de bi te drúgi golfáli, ti kaj predrago prodali, ali te ganíli per kupzhiji; tórej tudi tí drúgim nizh taziga ne stori. Jesí te, zhe drúgi kaj hudiga od tebe natolzújejo, radi poslúfhajo; ino med ljúdí rasnashajo; tudi tí tedaj níkomur kaj taziga ne stori. S' èno besédo, tí nozhefh, de bi te kdo, bodi kakor hózhe, rasshalil; tudi tédaj téga nobènimu ne stori.

Rasshalivshim nas moremo odpušhati.

Svoje starishe, brate, sèstre, tovarshe ljúbim; se mi vender perméri vzhafi, de jih szèr nas rasshaljim. Sgodi se sdaj te v'en dan, sdaj is svojoglávnošti, sdaj is nevumnošti. Potlej se kšám, ko vidim, de jih to shalji ino drashi. Prósim jih, de naj mi ne samérijo prevèzh, temozh odpušté. Zhe se tedaj drúgi mèni smótijo, ki me imajo szèr radi, ali pa saj ne mislijo tak hudo, jim nisim dolshan tudi jes rad odpuštiti? Vuzhéniz je Jesusa vpráshal: *Kolykrat mu mórem, ktiri nad menój*

gréshi, odpustiti? mar sedemkrat? Jesus mu odgovori: Ne le sedemkrat, temozh sedemdesetkrat sedemkrat.

Tudi sovrashnike ljubiti.

Le málo je takó hudobnih ljudi, de bi druge is nevošhivosti, sovráshtva, preshé-nosti, ali kàke druge hudobije shaljili. Taki ljudjé se sovráshniki imenujejo. Tudi té naš vuzhí ljubiti. *Ljubíte, právi, svoje sovráshnike, storite jim dobro, ktirivaf sovráshijo, molite sa tiste, ki vaf shálijo ino pregánjajo. Glejte, vafh ózhe, ki je v' nebésih da svojim sonzu sjáti po dóbrih ino hudóbnih, ino desh iti pravizhnim ino krivizhnim. Tudi proti nehvaléshnim ino hudóbnim je dobrotliv. Pokáshite, de ste njegóvi otròzi; posnemajte njegovo popolnama dobróto; bodite milostliví kakor je on milostliv tudi proti hudóbnim. Saj smo dostikrat sami nehvaléshni Bogu, ino hudobni, ino prosimo ga vláki dan v' ozhenáshu, de náj nam nashé dolge odpusti; torej móremo tudi mi svojim dolshnikam is serza odpustiti.*

Ljubésen omezhi sovrashnike.

Ne bilo bi dobro, ko bi se od hudobnih dáli sapelati, de bi bili hudobni proti njim,

kakor oni proti nam. S'tim bi njih sovráshne ferza le she bol rasdrashili. Zhe jim pa dobri ostánemo, ino namésti se mashováti, dobro storimo, bodo snabiti lposnali, de jih ljúbimo, ino de so nas po krivizi sovrashili. To vtégne storiti, de bodo v'prihódno nashi dobri prijáti. *Zhe svojimu sovráshniku dóbrotó storish, mu nakopávash sherjavzo na glavo, to je: sám ga bo grosno, de húdo s' dóbrim povrazhújesh: omezhi ga bosh, kakor se terta v'sherjavzi.*

Kako se more praviza jiskati.

Kdo pošlávim je tvoje dóbrotó imé oskrúnil, ti storil kako shkodo, te ogolfal, ali ti kaj vkradil, ali lótil se tvoje pravize, ne smésh mu biti sovrásh savolo téga. Jesul lépo réd vuzhi, po ktiri se v'tákshinih okóljshinah praviza jishé. Právi: *Zhe ti kdo krivizo stori, ogovóri ga prijasno nar popréj sámiga. Zhe te ne poslúsha, perusami she eniga ali drújiga prijátla, de mu njegóvo krivizo pred ozhi postávijo. Zhe tudi sa leté ne mára, povéj épzhini (gmajni.)*

Gospofka.

Opzhina ali soféska ima nalásh gospósko, de ljubésen, mir ino pravizo opira. Ponése se sa dóbrotó soper hudóbne, golú-

fam ino opravlivzam veléva pred-sé, per-
péra tatóve, tolováje, vbijavze ino drúge
maloprídne ljudi! oframotí jih, ino kakor
saflúshijo, s' blágam, shivótam ali shivlè-
njam morejo plántati. Jesuf opomínja fléher-
niga, kdor je komu kàkshino krivízo storil:
*Správí se ráji préd s' svojim sópernikam,
de te sodniku, ino sodník rábelnu ne isro-
zhi. Szér bosh gotóvo mògel po vsi ojstró-
sti plántati sa svojo krivizo.*

Praviza per Gospóski.

Per gospóski vsáki spodobno lóhka pové;
kar se ima pertóshiti, ino tósheniz se lóh-
ka pohlévno odgovorí; nobèniga prepíra
ali kréga ni. Sodníki poslúshajo svestó,
ino prevdárijo, kdo ima práv. Zhe nájde-
jo, kakor se velíkrat sgodí, de je rézh saho-
motána, ino vsa, al faj nekoljko v'dva zepa,
jih pogovárjajo obá, de naj se na lépimu
správita. Zhe pa vídijo, de ima práv ktíri,
mu persódijo, ino úniga navíjejo próstiti sa
saméro, poravnáti shkódo i. t. d. Tudi po-
svaré ga, ino strah mu dajo savolo krivíze.

Ktíri tòshbo sgubí, méni màrlikadaj, de
se mu krivíza godí; ali pa frám ga je, ino
míšli she bôl svojimu nasprótniku nagájati.
Pertóshi se tedaj dalej per víshi sòdbi. Ví-
shi sposnavávzi presódijo spét vso pravdo.

Vézhi dél pa se pokashe, de je bila perva sòdba, pravízna. Toshbe ponòvle móre takrat plazhati pravdnino, potrato ino samúdo, ktíro je svojimu nasprótniku nagnal. On sám je dvákrat téljko satrátil, svoj zhaš ino svoje opravila v' némar spústil, ino sdaj ga je she bòl fram, ino se gríse she bòl. To naj vsáki dobro pomíslí, préden spred perve sòdbe preshéno sashène právdo pred drugo.

Gospóske stavi deshélne poglavár.

Sòdbe imajo svoje postáve ali sakóne, ki sódijo po njih, ino ktíre jim povedó, kaj sléden smé, kaj nè, kaj so ljudjé eden drúgimu dolshni, kaj je slédnimu perpušeno, sapovédano ali prepovédano, tudi, kakó jim strah dati, ktíri jih prelomijo. Te sakóne daja knés ali poglavár deshèle. Prevdáriti dá vuzhénim ino prebrísanim svètnikam, od kóde de prepíri rádi prídejo, kakó bi jih bilo mòzh ovréti ali poravnati, ino kaj de je splòh njegovim ljudstvu k' prídu, míru, ali pa h' shkódi. Velíkrat je to teshkó; kar je korístno nektèrim, jo shkodljivo drúgim. Knés deshèle bi rad všim vstrégel; ker tiga ne móre, vkáshe, kar je dòbro sa vézhi dél ljudi.

*Njemu ino njegovim gosposkam
moremo pokorni biti.*

Poglavár deshèle tedaj s' svojimi sapóvdi fkerbí, de bi shiveli, kar je mogozhe, vsi v' míru, ino storíli, kar je nam ino drúgim korístno. Ravno to hózhe Bóg po Jesufovi-mu vuku: právi: *Ljúbi svojiga blishniga kakor sám sebe. To je drúga sapóved* Deshélini poglavár je postáven, de nas jo pergánja spolniti. *Hishnik je boshji, tebi k' pridu; vkasúje nam s' svojimi povélji; sdolne gospóske, sòdbe ino opravilnike nam stávi; oblast imajo nas persíliti k' dóbrimu, zhe sami rádi nózhemo. Sleherna dúsha naj bo gospóske podlòshna; od Boga ima svojo oblast. Kdor se oblasti vstáv-la, se vstavla bòshji narédbi; Bóg nam-rezh je tako narédil, de bres gosposke ljudje ne móremo biti.*

*Ne is sile, savoljo Boga jim mo-
remo pokorni biti.*

Kdor práv ravná, se mu ni tréba nízha báti gospóske oblasti. Veseljí ga shè, de naganja k' dóbrimu njega ino drúge, ino várje pred krivízo hudobnih. *Zhe pa hudó délash, boj se; on, deshélini gospód, ni-ma sastónj svojiga mèzha, oblasti, ktiro*

mu, je Bóg dál; hudúbne vkasúje prijéti, *flushábnik je boshji ino mashváviz, de ga strahúje, ktiri hudo dela. Bódite tedaj podloshni is potrebe: ne samó sa- voljo strahovánja, ktírimu málo kadaj odíde hudòbnik, temozh tudi sa voljo vesti; Bóg val bo dál v' sadrége, zhe se njegovi rédi, kar gospóške tízhe, v' brán stáвите.*

Deshéli ni oblastnik potrebuje vojakov.

Deshéli ni knés ne vgánja ino ne krotí- zhi samó hudòbnih po deshèli; bráni naš tudi svunanjim sovráshnikam. Zhe hózhe kak mejázh v' našho deshélo s' svojim bójst- vam ropíti, mu našh knés postávi armádo naspróti, bráni mu deshèlo, ino ga nasaj sadreví. Takrat je *vójska*. Nekàdaj so mògli velíkrat kmétje ino meštnáne sézhi po oròshju ino na vójsko iti. Vse roko- déltva so stále, pólje se ni obdélovalo, ino shivína nè opravla. Zhe je bila vójska vézh lét, je vstála dragína ino lákota, sa ktírima so vézhi dél bolésni prishle ino mrétje. Sdaj ima deshéli ni gospódar nekaj ljudi sa vojskó.

Deshelini oblastnik potrebuje perhodkov.

Opráva téljko távshent vojakov ali sol- dátov, njih plázha, obléka, oròshje i. t. d

všè to je vmérjeno gròsno na tánjko; pa vender velike shúme snèse. Shtevilo posvetvav-zov, ki jih poglavár deshèle potrebúje, sodní-kov ino drúgih flushabnikov je spet veliko. Ljudjé so, ki so se dólgo ino s'velíkimi vtrófkimi vuzhíli, ki imajo sdaj veliko mís-liti, prevdárjati ino písati, torej mórejo tudi bólsi plázhani biti, de svesto ino pridno flushijo, ino de zhást pred ljudmí ohránijo. Sádnicz gré veliko dnárjov v' drúge módre napravke ino omíslíke, ki jih je tréba po deshèli, ino ki móre knés deshèle sa-nje sferbèti.

Davki se potrebni, ino dol-shnost.

S' tákimi naréjki knés deshelo vláda (re-gíra,) ino jo várje. Ktíri v' deshèli prebí-vajo, imajo dobízhi, de so per pokóju, veséli ino bres sferbi; tórej je po pravízi, de perpomórejo vsi, vsáki nekóljko, k'vén-tanju tih vtrófkov. Poglavár deshèle rèzhe te vtráte prerájtati na tánjko, ino raspísati po zéli deshèli. Raspíshejo jih po rasde-shélkih ino kresíjah na híshe; sráven tiga se she pravíza shpóga, de tísti, ktíri je pre-móshníshi, ki ima postávim vézhi ino bólsi sèmljo, tudi vézh plazhúje, mànj pa, kdor mànj premóre. Tó plazhovánje se dá-vik ali dázja imenúje.

Ravno to nas Jesus vuzhi.

Vfaki dóbri podlóshni plázha vóljno ino poshtèno dávik, ki ga sadéne; nekóljko perpomózhka je to sa potráte, ki jih knés ima per njegóvi várvi ino brambi. Tudi drúgi plazhujejo vsi, vfaki svoj sadévik. Kar je práv per drúgih, je tudi per njemu práv. *Torej mórete tudi dázje dájati. Dajte tedaj — — kar ste dolshni; dázjo, komur gré dázja, zeshlovíno, komur gré zeshlovína.* Jesus je bil enkrat vprašhan od hinávskih ljudi: Je dolshnóšt zeshárju dázjo dájati ali ne? Rèzhe si dázini dnár pokásati ino vprašha: Zhigáva podóba, ino zhigáv napíš je na-nj vtísnen? Odgovoré; *Zeshárjov.* Jesus rèzhe: *Dajte tedaj zeshárju, kar je zeshárjoviga, ino Bogú, kar je boshjiga.* Tudi na nafhih dnárjih je zeshárjova podóba, ki nam gaje Bóg deshéliniga knésa dál. Zhe hózhemo Bogá sposhtuváti, móremo oprávití poshtèno dávke poglavárju deshele. Tudi Jesus jih je oprávlal. Enkrat, ki mu je dnárja mánjkalo, je zlo zhúdeshtóril, de je potovíno oprávil sa-le ino sa vuzhénze.

IV.

JESUSOV NAVUK OD
VÉRNIH S KRIVNO ST.*Djanijski navuk.*

Dosdaj smo se vuzhili sgól takih Jesufo-
vih navúkov, ki so ozhiti, jájni ino lóhka
vuméti. Samí per sebi smo zhutli: réš je,
gotóvo je, kakor naš Jesus vuzhí. — Go-
spófski móremo to storiti, de naš vár je, taki
móremo do drugih ljudi biti, de naš bodo
radi imeli; — takó móremo samí sa - se
fkerbétí, de bomo s-hajali ino svoje sdrávje
ohranili; — takó gré mísliti od Bogá, ino
takó mu dopadati, de ga bomo veselí. Táki
navúki, ki naš jih Jesus vuzhí, kákshini de
bodimo proti sebi, ino proti svojimu blíšh-
nimu, se imenujejo: *djanijski navúki*.

Vérini navuk.

Jesus nam je dál she drúgih navúkov,
ktiri so nekóljko tamnéjshi ino skritishi,
ktirih tedaj vèzh takó ne sapopademo. Pa
mísliti je tréba, tudi tí navuki so gotóvo
resnízhni ino dóbri, ker jih je bôshji vu-
zheník dál. Svésti smo si, de je vsè dóbro
premíslil, kar nam je povédal, ino de nam

dobro hózhe. Sanešemo se tedaj na njegovo besédo, de je takó. Timu se právi *vérovati*, ino táki navuki se imenújejo: *vérini navúki*. Nar imenítniští smed njih so tí.

Sveta trojiza.

Jesuf je vuzhíl vsélej *eniga sámiga Boga*, níkólj vèzh. Pa je govóril tudi od *Ozhéta nebéshkiga*; od *Sina*, ki je *Eno* s' *Ozhétam*; ino od *svétiga Dúha*, ktíri ishája is *Ozhéta* ino *Sina*, ino je s' *Ozhétam* ino *Sínam* eden, ino rávno tístí Bóg. Takó naf podvuzhí, de so *tri boshje pershone* ali *osébe*, *Ozhe*, *Sin* ino *svéti Dúh*; pa tí trie imajo eno sámo bòshjo natóro, so *Eno*, *en Bóg*. To imenújemo svéto trojízo. Navuk od svéte trojíze je tedaj ob krátkim letá: De so trí bòshje pershóne ali osébe, Bóg *Ozhe*, Bóg *Sin*, ino Bóg *svéti Dúh*; pa vse trí so le en sám Bóg, ker so vsè trí le eno sámo bòshje bitstvo, ena sáma bòshja natóra, ktíro imajo eno ino rávno tísto vse trí vsáka vso. Velika je ta skrivnóšt: ne smémo je berbati, nihzher je ne sapopáde.

Bog ozhe je vse vstvaril.

Bóg *Ozhe* je vstváril nebó ino semljo, ino vse, kar je, ino shiví. Bres shtevíla velíko

je bòshjih stvarí, shivézhih ino neshivézhih, ino ena memo drúge so lepé. Ktiri zhlovek postávim samóre s' vsm svojim vúmam le róshizo sapopásti, ki jih je Bóg téljko dál po sèmlji? Pa she zhudnisthi je narejèno nebó nad nami, sònze, mésez, ino svésed bres shtevila. Naj bi vídili vse te stvarí bòshje, pa od bliso, osterméli bi. Nar imenitnisthi stvarí boshje pa so, kar jih je f'pámetjo obdarovánih, angelzi ino ljudjé.

Angelzi.

Angelzi so brestelésni duhóvi; imajo pámet ino vóljo, teléfa pa nè. Bogá zhaštiti so bili vstvarjeni, ga ljubíti, móliti, ino mu flushiti, ljudi várovati, ino býti vézhno svelizhanim. Tisti, ktíri so bòshjo vóljo spolnili, so per Bógu, ga vékomaj glédajo, ino so svelizhani ino frézhni per njemu. Nam ljudém pa sheljé vsè dóbro, naš ljúbijo, se veseljé, zhe smo brúmni ino dòbri, Bogá prósijo sa naš, naš várjejo, imajo skerb sa naš, Bóg vslíshiva nih ljubésen, ki jo imajo do naš, ino je po njih na sèmlji she velíko dóbriga sa našhe svelízhanje storil, velíkrat jih vídno po takih oprávkah na sèmljo poslál. Enkrat se bomo vekomaj s'njimi vídili per Bógu.

Adam ino Eva v' Ráju.

Zhloveka je Bóg djál is perviga dva na sèmljo, moshá ino shèno, ktirima je bilo Adam ino Eva imé. Nepopázhena sta prishla is bòshjih rók, s'lépo neotàmneno pámetjo, ino nepokashèno vóljo; ino obílno sta iméla, mozhí si Bogá dóbro sposnàti ino ráda storíti: tudi nevmerjózha sta bila is Bogá. V'Raj jih je djál Bóg, lép lép kraj, ki jima ga je bil na ásh perpravil; s'všim jih je preskerbel, vse jima isrózhil; samó sadú jésti nekàziga dervéfa jima je prepovédal, ino sashúgal, de bota vmerjózha, zhe ne dershità njegóve sapóvdi.

Adam ino Eva sta sposnàla dolshnóft Bogú bitipókórnima, ino ker je bila shè nepopázhena njúna vólja, jih tudi nízhi ni gnálo bòshje sapóvdi prelómíti. Ker je Bóg ljudém po angelzih she teljko dòbriga storil, lóhka verjámemo, de jim je dál Bóg tudi sa perva zhlovéka kàko fkerb: sej sta bila she le stvárjena, ino sta marsikake pomozhi potrebovála, angelzi pa naš ljúbijo ljudi, ino velíko mar jim je sa našhe svelizhanje.

Adam ino Eva greshità.

Pa nektiri angelzi so se popakdráli, ino niso dersháli bòshjih sapóved, nè spolníli

vólje njegóve: napuh, nevoshlívoſt, nepokórſhina jih je prevséla. Eden teh ſpák, ki ga Kríſtus vajvoda imenuje vſih drújih, ſe je perhlinil k' Evi. Sazhnè ji hvaliti kázha ſád prepovédan, de dája modróſt, ino de jédza déla enáziga Bogú; ino prevéríti ſi jo persadéva, de ga je Bóg is nevoshlívoſti Adamu ino Evi jéſti prepovédal. Eva ſád premíſhlúje, vídi de je lép, sazhnè jo míkati, ſéſhe, vsáme, jé, ga dá jéſti tudi Adamu ino gréh je ſtorjén. Takó ſe godí zhlovéku, ktíri ne verjáme Bogú!

Hudizh.

Tiga ſapelívza imenuje Kríſtus *vájvoda vrágov, hudizha, ſátana, ozhéta laſhi, zhloveſhkiga vbivza*, tíſte, ktíri ſo ſe s' njim ſterníli, pa *angelze ali vráge njegóve*. V' pekel jih je Bóg pahní, ino vékomaj ſo pogublèni. Vézhi dél jim právino hudízhi, vrági vſim ſplòh. Hudóbni ſo, hudo ſhe-ljé zhlovéku, ſhkodovati ljudém ino jih ſapelati v' gréh. V' njih druſhino pridejo vſi hudóbni po ſmertí.

Grehoi naſlédki.

Po gréhu ſe je Adamu ino Evi vſe ſpre-bernilo. Véſt jima je sazhéla perpékati; Bóg jih je is Rája iſgnal, ino jima *ſmert*

napovédal, ino *veliko nadlóg, britkóst; mózh*, ki sta jo iméla is Bogá dóbro lóhka sposnáti ino storíti, *je sginila; pamet* jima *je otamněla, vólja se spazhila*; nevédna, k' húdimu nàgnena gréshnika sta bila, ino nesmóshna sposnáti ino storíti, kar je práv, od sdaj sa naprej. Po tim sta dobila otròke, ktìri so bili rávno taki, ino ravno taki so bili otrózhji otrózi noter do nas.

Isvirni, poverbani gréh.

Vidimo sami, de bi tàk nè, de smo she is mládiga gròsno abotni ino nevúmni. Stárishti, vuzheníki ino drugi pámetni ljudjé mórejo védno ozhi imeti v' nas, nas vuzhiti, svariti, opominjati, kaj de naj délamo, ino zhěsa naj se vàrjemo. Tudi *nasha pámet je otamněna*. Pa zhe smo tudi podvuzhèni v' dóbrimu, nizh práviga, velikrat zlo nobèniga veselja nimamo do dóbriga, tudi mi smo nagneni k' húdimu, tudi *nasha vólja je spázhena ino pokashěna*. Ta déla, de velikrat dóbriga ne samo nè storimò, temozh zlo flishati nózhemo, de nam je sóperno.

Pa she vèzh: kakor sgól Adamov odród ne premóre nobèn zhlověk vèzh dóber biti, ino tórej tudi Bogú nè dopásti. She v' isvíru ali sazhétju zhlovéka je zhlovéková vólja gréhu vdána, ino pregréshna,

ino zhlòvek gréshnik she v' ròjstvu. Tudi mi smo gréha *delésheni* pervih stàrishov. Imenuje se *poverbani*, ali bòl práv, *isvirni gréh*, ker is nashih pervih stàrishov isvira v' nas vsè. Med djanjskim greham ino to nàpzhnostjo, ki se je vsàki zhlòvek is Adama v' ròjstvu navsàme, je ta raslòzhik, nobeniga drujiga nè, de se v' djanjskimu gréhu gréhu vdàna vólja she v' djanju gréhu vdàna ino pregréshna pokáshe, v' majhinimu otròku pa she lét zhàka tàka na dãn príti. Obója vólja je tedaj sàma na sebi enàka, obója gréhu vdàna ino pregréshna, obója pogublènja vrédna. Taki je zhlòvek po Adàmu: sàm sebi prepufhèn je pogublèn, ino ne móre príti v' nebésa.

Sin boshji, nash odreshenik.

Pa vsmíleni Bóg ni noben míglej sapústil zhloveka, nè kar bi s'ozhmí trènil. Otét zhlovéka je dál svojiga lastniga Sína. Sàm Sin bòshji she tisti trink zhasa je popràviti v' sé vsél, kar je zhlòvek pokásil, ino zhlovéka od pogublènja odreshíti. V' svojimu Sinu ino savoljo njega se je spet Bóg sklenil f' zhlovékam mu dájat svojo pomózh po rávno timu svojimu Sinu. V' timu nóvimu sklènu, ki se je med Bógam ino zhlovékam perzhél v' bòshjimu Sinu ino savoljo njega, she Adam ni bil vèzh ne-

sazhimen prav shiveti ino premágati húdiga nagnenja, defilíh ga je bilo veliko.

Ker tedaj právimo, de je zhlovek is Adamoviga gréha nesmoshen dober biti ino smágati húdiga nagnenja, lé od zhlovéka to veljá, kar ga je góliga Adamoviga otroka samimu sebi prepufshéniga, nè pa fklénjeniga s'Bógam po boshjimu ino v' boshjimu Sínu. S'Jesufam Kristufam, ino po njemu s'Bógam fklénjen samóre vse zhlovek s'boshjo mozhjó, ki jo po njemu is Bóga dobíva.

Shkóda tedaj, kúiro je Adam storil, ino Kristusova pomózh si grésta smíraj vshtríz: odklér je zhlovek popázhen ino gréshnik, je tudi Kristuf zhlovéshki pomozhník ino odreshník. Sgól Adamov otrok je bil ino je zhlovek vsaki zhas nesmóshen dóber biti; ino savolo tiga gréha, te zhlovéku vrojene gréhu vdane nápzhnosti pogublén: v'novimu fklénu s'Bógam po Jesusu ino v'Jesusu Kristusu je zhlovek bil ino je smóshen prav shivéti vsaki zhas, ino zhe prav shiví, ni pogublén.

Odreshenik napovedován.

To veliko pomózh je Bóg prezej Adámu ino Evi napovédal, pòtlej pa je skosi shtíri tavshent lét preróke poshílal vse-

škosi, ino jo po-njih ljudém rasodéval smíraj bôl. Prerokováli so, de bo Sín bóshji, ktíriga so *Mesija*, to je, *Poslanza* imenováli, sám príshel na sèmljo, ino kdàj de bo príshel; kej de bo rojen; de bo pregánjan, sanizhován ino sovráshen; de bo velike zhúdeshe délal; de bo ofrézhil ves svét, ino ga vuzhíl Bogá posnatí ino ljubíti; de bo terpel ino sa ljudi vmerel ino s' svojo smertjo naf od greha, ino kàsni ali shtrafnige odreshil, ki smo jo sa gréh saflushíli; de bo spet od smerti vstal; de se bo njegov navuk po všimu svétu rasfhíral, de se bodo ájdje k' Bógu spreobèrnili, ino de ne bo njegoviga vúka nikolj konez. Take, ino she vèzh drúsih rezhí so preróki právili od Mesíja; Bóg jim je rasodél táke rezhí, kakor v' Jerusalemskimu tempelnu Simeonu ino Ani. Tudi mnóge shege ino daritve je ljudém Bóg vkásal, kt're so Mesíjovo terplénje ino njegovo smert poménovale.

Is tega se vídi, de so she nekádaí veliko od Mesíja védli, veliko od pomozhi, ki jo je Bóg sklenil skásat ljudém. Shárki, takó rekózh, so bili to, ki so pred Jesufam fhli, kakor pred sónzam, préden is sa-gore persíja. Pa Jesuf naf je she le práv na tánjko podvuzhil vse, po tim ko je sám príshel na sèmljo.

Boshjiga sinu vzhlovézhenje.

Ròjen je bil od Marije divíze. Kar Bòshji Sín je Jesus s'nebéshkím Ozhétam eden ino rávno tísti Bóg, ino nima nobène matere; od Bóga Ozhéta je rojen od vékomaj bres sazhétka; vsè lastností bóshje, ki jih ima Bóg Ozhe, jih ima tudi ón od vékomaj. Pa is ljubésni do nas je Jesus hòtel tudi zhlovek biti, ino zhlovéshko natóro vséti na-se, kar se je sgodílo, ki ga je divíza. Marija rodíla; ino po zhlovéshki natóri nima Jesus nobeniga Ozhéta, temozh sámo máter, divízo Marijo.

Dve natóri íma tedaj Jesus boshjo ino zhlovéshko. Pa obé natóri ste takó s-edinjene v' Jesusu Kristusu, de ste obé natóri, njegova bóshja ino naša zhlovefhka, ki jih ima, ena sáma perfhóna ali oséba, en sam Kristus, kakor je postàvim dúsha ino teló le en sáam zhlovek. Tému s-edínjenju boshje ino zhlovefhke natóre v'eno sámo perfhóno ali osébo se pràvi: *Vzhlovézhenje bòshjiga Sina.*

Ta Jesufova perfhóna je boshja perfhóna nè zhlovefhka; natóro zhlovéshko, ktíra je ena ino rávno tísta vših nas, je Sín boshji sebój s-edínil, nè kàziga posamesniga zhlovéka; zhlovéshko natóro tedaj ima, ino je pràvi zhlovek, perfhó-

ne zhlovéshke pa nè, temozh njegova bòshja perfhona je tudi perfhóna zhlovéshke natóre v'njemu.

*Vzhlovézhenje boshjiga sinu
je velika skrivnost.*

Velike skrivnosti so te resnize, ne smémo jih vertati. Nobèn zhlovek jih ne sapopáde. Tudi nam niso sa to rasodéte, de bi jih sapopádli; temozh sa to, ker so studéniz ino isvirik vsih dobrót, ki nam jih Bóg Ozhe po Jesufu fkasuje. Kar je namrezh prezej Adamu Bóg napovédal, ino kar so preróki téljko zhaša ósnanováli, se je per vzhlovézhenju Sína bòshjiga she le práv ozhítno pokasalo, ker je Sín bòshji f'zhlovéshko natóro v'svojo bòshjo perfhóno s-edíneno sám prishel na sèmljo. Ozhítno je bilo sdaj, de se je Bóg ref s'greshnim zhlovéštvam povsél, ino mu po svojimu Sínu ino f'kosi svojiga bòshjiga Sína f'klenil pomózh dáti. Sakaj od fih mál so ozhítno vídili vsi ljudjé, de je naša zhlovéshka natóra, ktíra je ena ino ravno tísta vsih naš, tudi natóra sámiga bòshjiga Sína, de je va-nj s-edínjena v'njegóvo bòshjo perfhóno, ino takó vdeléshena njega sámiga ino vse njegóve naš v'bólfhi ljudí prenarejózhe bòshje mozhi, ino vsiga saflushénja njegóviga.

Gnada boshja.

Trí ino tridešet lét je shível Jesuf na sèmlji. Vuzhíl je ljudi Bogá prav posnáti, ino takó shivéti, de mu bodo dopádlí, ino de bodo svelízhaní; pa tedi, de vsa zhlovéshka mózh Bogá ino boshje navuke prav sposnáti ino takó shivéti, príde po njemu is Bogá, ino de bres njega nikólj nobèden svelízhan ni bil, ino ne bo. *Jes sim pót, resniza ino shivlènje*, pravi Jesuf, *nihzher ne pride k' Ozhetu svunaj po meni. Kakor mladika ne móre sadú rodíti sama od sebe, zhe ne ostáne na terti; ravno tako tudi vi nè, zhe ne ostánete v' meni: jes sim terta, vi mladike — bres mene ne morete nizh dòbriga storíti.*

Ti mózhi, ki jo po Jesufu is Boga dobívamo, práv sposnáti Bogá ino njegóve refnize, práv shivéti, ino hudo nàgnenje premàgati, se pravi: *Gnada boshja*. Vsa- kimu zhlovéku je k'svelízhanju potrebna, ino nizh dòbriga ne móre zhlóvek bres njé nè mísliti, ne hotéti, nè storíti.

Shè eno veliko skrivnóst naš je Jesuf vuzhíl namrezh: de to mózh, ki jo is Boga po Jesufu dobívamo, svéti Dúh déla v'naš, ktíri príde is Ozhéta ino is njéga po njemu v'naš.

Jesuf našh srédnik.

Jesuf je tedaj edína vés med Bógam ino zhlovékam po Adamovimu gréhu, ino vse

dobróte, vse vse dobróte, kar jih prejé-
mo od Bogá, nam po Jesusu prídejo ino
savoľjo Jesusa; bres njega bi nobène ne bilo.
Sa to imenújemo Jesusa *nashiga* *Srédi-*
ka, ino sklépamo vse svoje molítve takó,
de vsè po Jesusu Kristusu prósimo nebés-
higa Ozhéta, ino se mu po njemu hválimo
sa vsè.

Jesuf sadòstbar sa nashè gréhe.

Vsrók pa ali urshah ino sapopádik vsih
tih dobrót je smert Jesusova, ki jo je hòtel
storiti sa nash gréh. Bres Jesusove smerti
bi sklèn med Bógam ino zhlovékam, ktí-
riga je bil Adámov gréh rastergal, ne bil mò-
gel biti nikólj pondvlen, ino tórej tudi nè
dóber ino svelizhan biti nihzher.

Gròsno húda rézh je namrezh gréh,
Adam pa ga je storil, ino mí smo se ga is
Adáma navséli, ino storili she druge po-
verh. Nè vséti se s'zhlovékam, temozh pogu-
biti bi ga bil mògel Bóg, ker je svét, ino
shtrafováti móre vse, kar je hudó, szèr bi
svét ne bil. Nikolj bi ne bil zhlovek mògel
sám is sebe sadòstiti ti bòshji pravízi, nè
popráviti gréha.

Zhe kdo kázimu zhlovéku dolshnóšt pre-
lómi, ki mu jo ima, zhe mu postávim pre-
málo zhasí, sposhtránja ino pokórsnine

skáshe, tiga popráviti, ino zhlovéku sadòstiti ni nemogózhe, sa to, ker niso neskònzhe do ljudi nashe dolshnósti: vsáka gré le do nekléj, vsáka ima méro ino svojo mejò, ino ne obféshe vse nashe mozhi. Vtákimu zhlovéku gré le nekóljka zhást ino pokórschina, nektèrimu vèzhi, nektèrimu mánjshi, kakor je stán; nobènimu nè vsa mogózha zhást ino pokórschina, kóljkor bi mu je skásati samògli. Zhe tedaj komu prelómimo to dolshnost, ino mu skáshemo premálo pokórschine ino zhaští, nam ni nemogózhe tiga popráviti: skáshemo mu vèzh zhaští szháfama, kakor mu je gré, ali pa vèzhkrat, ino per tákih perlóshnostih, per ktírih mu je skasováti ni nalha dolshnost. Rávno takó, zhe kdo komu kákshino drúgo krivízo storí, zhe ga ob káke dnárje ali ob kaj drújiga perprávi, ni mu nemogózhe tiga poravnáti: mogózhe je dnárje poverniti, ino jih she vèzh dáti kakor jih je bilo, ino takó vso shkódo popráviti.

Nè takó per Bogu: per Bogu nam ni mogózhe nobèniga sadòstjenja, nobène poprave. Sakaj nashe dolshnósti, ki jih imamo do Bogá, niso ograjene, bres vse mére so, ino obféshejo vso nasho mózh. Bogú nismo takó, kakor ljudém, dolshni le nekóljke zhaští, le nekóljke pokórschine, le nekóljke ljubésni, Bogú gré vsa mogózha zhást, pokórschina ino ljubésen, kar jo je

v'naſhi mòzhi: *is zéliga ſerza, is vſè dú-
ſhe, ino s'vſo mozhjó ga mòremo ljubiti.*
Zhe ſe tedaj nad Bógam pregreſhimò (*pre-
greſhimò ſe pa nad njim tudi takrat,*
kadar kakſhino dolſhnóſt proti ſvojimu
blishnimu perlómimo, ker nam tudi te
dolſhnoſti Bog ſapové,) zhe ſe tedaj nad
Bógam pregreſhimò, zhe mu ne ſkáſhemo
zhaſti, pokórſhine ino ljubésni, ki mu gré,
ino prelómimo kako njegóvo ſapóved: vèzh
nam ni mogózhe tiga popraviti, ne mòre-
mo mu níkólj vèzh ſadóſtiti. To poravnáti
bi mògli vèzhi zhaſt, pokórſhino ino ljubé-
sen Bogú ſa naprej ſkáſati, kakor ſmo mu
jo dolſhni, kar pa ne mòremo: ſa to, ker
ſmo Bogu vſáki zhaſ vſo mogózho zhaſt,
pokórſhino ino ljubésen dolſhni. Skáſhe-
mo naj tedaj ſhe tóljko zhaſt ino pokór-
ſhino Bogú, vſa je rávno tíſtkrat, kadar jo
ſkáſújemo, naſha dolſhnóſt, ino ne mére
biti níkólj nameſtílo ali ſadóſtba ſa prete-
zhèno pregrého: vſélej bi bil mògel takó
ſtoríti, ino rávno ſa to, ker bi bil takó mò-
gel ſtoríti, ino níſim ſtoril, ſim krív ino
ſhtraſinge vréden. Sa to, ker ſdaj ſtorím,
kar ſim dolſhán, ino vèzh ne délam gréha,
ne jénja biti réſ, de ſim dosdaj gréh dé-
lal, ino de je tíſti, ktíri je gréh délal, krív
ino ſhtraſinge vréden. Prelómlene boſhje
ſapóvdi tedaj zhlovek] ne mòre popraviti,
nè ſadóſtiti Bogú: prelómlena ſapoved

ostáne prelómlena, ino svéti Bóg móre prelómivza shtrafati, szèr bi svét ne bil.

Pa kar zhlóvek ni mógel, jé Jesuf Kristuf oprávil, ker je nasho zhlóvelhko natóro vsél na-se, ino je terpel, ino vmerel sa nas. Sadòstil je s'neskónzhnim saflushènjam svojiga terplénja ino svoje smerti on namélt nas boshji pravízi. Takó je bilo nebéshkimu Ozhétu she le mogózhe nam gréhe odpúshati, zhe se v'resnízi spreobernemo, ino prevsdígniti nam shtrafnigo, ki nam je savolo gréha shla; ker je Jesuf dostál bóshji pravízi, kar ji je k'odpushánju naslih gréhov dostáno biti móglo, kar pa ji nobèn zhlóvek ni mógel dostáti. Temu se právi: *Jesusova sadòstba sa nashe gréhe*. Vidi se is tega, kakó huda rézh je gréh, pa tudi, kakó nas je Bóg ljúbil. Torej právi Jesuf: *takó je ljúbil Bóg svét, de je dál svojiga edíno rojèniga Sina, de bi ne bil pogublèn nobèden, ki va-nj vérje*.

Odreshènje.

Novi sklèn tedaj med Bógam ino zhlovékam v'Jesufu ino skosi Jesufa, ino vse dobróte, ki nam je ta sklèn njih isvirik bil ino bo na vékomaj, so takó sapopádene v' Jesufovi smerti, de je she ob zhásu Adama tá sklèn le sa to bil mógozh med

Bógam ino zhlovékam, ker je bila she takrat ta odkúpfhina náfhiga gréha, ta zéna náfhiga velizhanja takó resnízhna ino gotóva, kakor resnízhno ino gotóvo je bilo, de se bo Sín boshji vzhlovézhl, ino de bo terpel ino vmerel sa nas. Vsimu skup, kar je storil Jesus Kristus sa nas, se pravi: *Odreshenje.*

Odreshenja nas s. sakramenti vdeléshijo.

Nas vdeléshiti vsáziga polébej práv ozhítano ino vídno svojiga odreshénja, ino dájati nam svétiga Duhá, ktíri mózh déla v' nas njegóve navúke práv sposnátí ino v'djánju spolniti, je Jesus sedem ofrédkov ali mítelnov narédil.

S. Kerst.

Pervi ofrédik ali mítel je *s. kerst*. Kadar namrezh kdo na-se vsáme Jesufov návuk, ino shelji shivéti po njemu, je vkásal Jesus, de móre zhlovek s'vodo biti oprán s' timi besédami: *Jest te kerstím v'iménu Ozhéta, ino Sina, ino svétiga Duhá.* Kadar se to godí, je zhlovek vdeléshen Jesufovigá odreshénja, isvírni gréh, ino zhe je vèlik kersthen, vsi drúgi gréhi so mu odpúshèni, svéti Duh ga prenaredí v'bólsihi zhlovéka kakor je rojèn, ino mu mózh dá, de

sa naprej samóre po Bógu, ino po Jesufovimu vúku shivéti. Tórej právi Jესuf: *Zhe ni kdo prerojen is vode ino svetiga Duhá, ne móre iti v' boshje kraljéstvo.* Ino ravno sa to, ker je svéti kerst takó potreben, je kerstiti v' sili oblast dál vsákúmu zhlovéku.

Kàdar sdaj otròk na svét príde, ga dajo bòtram stárisshi v' zérkuv nësti. Gospód fajmeshter ali gospód koplán popráshajo otròka, zhe se odpové slégu ali hudimu, to je, svoji nápsznošti, ki mu je vrojena; ino zhe hózhe ti nosproti shivéti po Jesufovemu navúku, ino na-nj keršhen biti. Bòtri odgovoré: De. Bòtri s' tim oblúbijo skerb iméti, de bo otròk, kadar sráse, terdno v' navúku podvuzhèn, ino is njega dober, to je, taki kristian isrejen, ktiri po navuku Jესufa Kristusa vérje ino shiví.

S. birma.

Kàdar otròk léta doráse, ki se je she keršhanskiga navuka navúzhil, prídejo shkòf. Shkòf sberèjo k' sebi otròke ino vpráshajo, kaj vedó navúka? zhe ga na - se vsámejo, ino sposnájo is ferza, de je boshji, resnízhni ino dóbri navuk, ino zhe ga hózhejo v' djánju spolniti? Tu tedaj otròzi ponové obljúbo, ki so jo per svétimu kerstu bòtri storili namést njih. Nato shkòf der-

shé nad njimi sprosterte roké, ino mólijo molítuv, v'ktiri jim prósijo svétiga Duhá. Roké poloshé na-nje, máshejo jih s'svéto kríshmo na zhèlu, ino isgovárjajo beséde: *Jes te poterdim s'svelizhno krishmo v'iménu Ozhéta, Sinu ino svétiga Duha*, to je: rásejo naj s'boshjo pomozhjo v'sposnánju Kristusoviga vúka, poslúshajo naj ga smíraj shelnéj, sapopádajo práv ino védno ból; spofhtújejo naj ga, njega bóshji sa svoje pobólschanje ino svelízhanje silno potrební navuk; pogósto naj se ga spómnijo, ino spólnijo s'vesèljam naj ga; ne dàjo naj se odverníti nobèni skušhnjávi, nobeni vábi nè délati po njemu, ino v'veri na-nj od nobèniga dvóma (zvíbla,) od nobene sape-lívlshnosti se premotiti. Dáti to pomózh je postávlén ta osfrédik. Imenúje se *birma* ali *potérdba*, sa to, ker je, kdor jo prejmè, s'gnádo boshjo poterjen sa vse te dolsh-nósti.

S. réshnje teló.

Poglavítني sapopádik Jesusoviga navúka je: *Bogá ljubiti zhes vse, ino svojiga blishniga kakor sam sebe*. Perporózhil je to Jesus svojim vuzhénzam she sa odhodnjo, ko je sadnikrat s'njimi vezhérjal. Per kónzu vezherje vsáme kruh, sahvali ozhéta nebéshkiga, posvetí, slómi ino rè-

zhe: *Vsamite ino jéjte vsi od tega; to je moje teló, ktiro bo dáno sa vas.* Tudi kélh s'vínam prime v'svoje presvéte roke, sahvali ozhéta nebéshkiga, posveti, ino podá vuzhénzam, rekózh: *Vsamite ino pite is njega vsi; to je kelh moje kervi, ktira bo prelita sa vas, ino sa njih veliko v' odpushánje grehov.* To delajte, je perstávil, *meni v'spomín*, de se spómnite sa napréj kakó sim vas tudi jes do smerti ljubil.

Ta spomín sdaj obhájamo per darítvi svéte máfhe. Mafhnik vsame kruh ino víno, kakor je Jesus Kristuf storil; obóje darúje nebéshkimu Ozhétu, ino isrèzhe nad njima beséde: *To je moje telo, to je kélh moje kervi.* Kadar to isgovori, je namést krúha ino vína teló ino krí Jesufa Kristufa resnizhno na altarju, kakor vuzhé boshje beséde. To imenújemo *sprentenènje*, ker je, kar je kruh ino víno bilo, sdaj teló Jesufovo, ino Jesufova krí. Szèr je she takó viditi, kakor popréj; pa sám Jesus je to sdaj, nizh ni nè kruha, nè vína. Sakaj pa je Jesus v'podóbi krúha ino vína tukaj prizhijozh, ne pa v'podóbi zhlovéshkiga trupla, bomo ból na tanjko per navúku od darú s. mafhe rasloshili.

Kadar tedaj spremenjèni krùh jémo, vshíjemo právo teló ino právo krí Jesufa Kristufa. Zhlovéshko odreshènje obhajamo s'Jesufam, ino spomín ponòvlamo túkaj,

de je is ljubésni do nas kervávo smert storil; de se móremo tedaj tudi mí eden drúsiga ljubiti, kakor nas je on ljúbil. Per sadni vezhérji je to Jesus na rávnost perporózhal: *Isgléd sim vam dál, de storite tudi vi eden drugimu, kakor sim vam jes storil; novo sapòved vam dám, de se ljubite eden drúsiga, kakor sim vas jes ljúbil.* Nè le obhajaj prav ozhito ino vidno s'nami svoje odreshènje, tudi sa to je postavil Jesus sakrament svétiga réshniga teléfa, de smo, odréshenzi njegóvi, njega sámiga ino s'njim vrèd vsih njegóvih gnád ino dobrót práv ozhito ino vidno vdelésheni.

S. obhajilo. Sprashovanje vesti.

Kádar k'svétimu obhajilu iti, to je, Jesusa Kristusa v'sé prejéti hózhemo móremo práv premísliti, kaj vshijémo pod podobami krúha ino vína. S'velíkim spóshvánjam ino téshí móremo perstopíti, Bog pa obvári v'gréhíh. Sakaj *kdor po neurédnimu, to je, v'ítanu gréha je ino píje, bo od Bogá sa to sòjen, ker ne raslózhi gospódoviga teléfa*, mu ne stáshe spodóbne zhasí. *Tórej premíslí naj zhlovek sám sebé, préden h'Gospódovi mísi gré; prejíshe naj, zhe ni gresíl s'besedo ino dján-*

jam, ali pa le tudi s'mislimi. Timu se pravi *věst sprashovati*.

Káf.

Zhe ti věst pravi, de si bodi kar kólj húdiga storil, pomíslí: dobrótlivi Bóg samóre le ljubíti, kar je dóbno. Po Jesufu te je le dóbno rezhí vuzhál. Zhe si drugázh ravnál, je bilo sóperno Bogú. O, kakó hudó je to, njemu nè dopasti! Si she vréden take ljubésni od njega kakor poprej? ne saslúshish shè le, de bi te shtrafal savoljo tvojih gréhov? — Zhe to práv spremíslish, is serza ti bo shál, de si hudó storil, ino rasshálil svojiga takó svétiga Bogá, takó ljubesníviga Bogá. S' shálostjo porèzhesh Bogú: *Bodi mi milostliv vbógimu gréshniku!* odpústi mi! — Táki nótranj stán se imenúje *kfánje ino obshalovánje*: pa móre resnizhno biti, ino is serza iti, nè le samó biti s'besédami rezhèno.

Sklèp ali napréjvsetje.

Kdor se rés kfá, ino kar je húdiga storil, práv obshalúje, bo tudi jiskál popráviti sa sebój, kóljkor mu je mogózhe. Rasshalénje, postávim, kváro, ki jo je kómu storil, bo poravnal bòl ko móre, shkódo naméstí, tatvíno nasáj dál, posh-

tenje povernil i. t. d. Tudi bo fklènil seboj, ino si refnìzhno naprej vsel sa naprej se vârvati hûdiga, tórej zhûti na vse, kar ga premóti rádo, slézhi hûde naváde, ino se ogíbatí ljudí ino perlóshnost, ktíre so nevárne sa-nj. V'tému obstojí právo *dóbro napréjvsetje*.

Spoved.

Takó perprávlén gré k'spovedníku; pové mu svoje sadolshènje, kakor sin spokorjèn svojimu ozhétu. Skrivàj mu pové odkritoferzhno vse svoje gréhe po njih kákshnosti, shtevílu, ino okóljshinah, ktíre smánishajo gréhe ali svíshajo. Ti-mu se pravi: *se ispovedávati ino spóved*. Nízh gréha ne smé samólzhati: bôshji róp, vèlik vèlik gréh bi bila szèr táka spóved. Spovedník sdaj fódí, ino mu stávi pred ózhí, kakó slo je greshíl; govorí mu na dúsho, ino vuzhí ga, kakó de se naj pobólsha.

Sadoštvanje ino naloshéna pokora.

Pa gréh je per svétimu Bógu tudi kásni ali shtráfinge vréden. Jesuf je bôshji pravízi szèr sadòstíl sa nas, ino nam s' svojo smertjo saflúshil, de je mogózhe Bogú nam to shtrafnigo prevsdígniti. Pa,

kdor ji hòzhe is Jesufoviga saflushènja oditi, móre sposnàti, de je gréh shtrafnige vréden, ino tórej si tudi persadéti gréh nad seboj pokoríti, sám, kar je mogó-zhe, sadòstvati bòshji pravízi, ino takó se Jesufove sadòstbe vrédniga délati. Perpravlen ino vdán móre biti vse storiti, zhesar je potreba se s'Bógam popólnama správití. De gréshnik per tih délih nizh na róbe ne pozhnè, je Kristuf zerkvi dál oblást ino povélje gréshnika vladati ali víshati v'tih delih, ino mu jih naprej písati. Spovedník tedaž gréshniku tudi nektère táke dela naloshí. Pravi se jim *sadošťvanje* ali *naloshéna pokora*.

Odpustki.

Po Jesufovi míšli mórejo gréham permérjene, ino táke biti, de pregréshno nàg-nenje smanjšujejo v'naš, vterjújejo v' dóbrimu bòl ino bòl. Sa velíke gréshnike so bile silno òjstre nekàdaj, ino so dòstikrat velíko lét, nektírkrate ves zhàš shivlenja terpéle. Le v'posébnih okóljshinah, po posebnih potrebah, ino po vézhi ali manji vrédnosti gréshnika je bilo is ravno tiste Jesufove oblásti gréshniku kmálo nekóljko zhàsa, kmálo nekóljko tih dél odjénjaníh, ali pa tudi vse, zhimur se je reklo: *odpustik*.

Odvěsa.

Sádnizh spovedník vsdigne roko, ino isrezhe besede: *Jes te odvéshem od tvojih gréhov v'iměnu Ozheta, ino Sína, ino svetiga Duhá*. Temu se pravi: *odvěsa*. To oblašt je svojim vuzhénzám Jesus dal. Rékel je: *Prejmíte svetiga Duhá. Ktirim bote grehe odpustili, so jim odpushèni, ktirim pak jih bote sadershali, so jim sadershani*. Kadar takó spovedník v'bòshjimu iměnu na semlji od gréhov odvéshe, so tudi od Boga v'nebésih odpushèni. Pa móre serzhno kšánje ino právo shálost jméti zhlóvek, resnízhno pobólschanje seboj skleniti, ino odkríto serzhno rásodéti svoje gréhe spovedníku, ktiri je sa to postáven. Na to móre ojstro glédati spovedník.

Odlog odvěse.

Kjer ni resnízhniga obshalovánja ino napréjvsetja, ne móre spovedník nizh odvé-sati. Jesus namrezh ni sa naš vmerel, de bi bres skerbi shivéli v'gréhih, temozh vmerel je, mogózhe storiti nebéshtkimu Ozhé-tu gréhe odpúshati pobólschanim gréshnikam, ino naš tóljkanj bôl pergánjati k'pobólschanju s'to svojo ljubésenjo. Kdor gréha ne sapustí, mu ga tudi Bóg ne móre odpustíti. Torej spovedníku Jesus ni dál le

oblásti gréhe odpúšťati gréšníkam, temozh tudi sapóved jih perdershováti, dokler ni práviga pobóľšhanja. *Is sadú*, právi Jeshuf, *se sposná dervó: dobro dervó ne obroduje hudiga sadu, ne hudo drevo dòbriga*. Zhe je obshalovánje ino napréjvsetje resnízno, se is *sadú*, is pobóľšhanja pokáshe.

Sakrament f. pokore.

To se imenúje *sakrament f. pokore*. Jeshuf je sakrament svéte pokóre s' velíko modróstjo narédil sa nashe pobóľšhanje. Sej smo gréšni vsi ljudjé, ino gréshimò velíkrat; potrebno je tedaj, de pokóro délamo. *Delajte pokoro*, je perporózhal Jeshuf ljudém, *ino rodite vréden sad pokóre*. Tórej vezhkrat je dobro, nar mánj enkrat v' létu pa smo se dóshni is-povédáti, ino o velíkanòzhnimu zhasu svéto réšhnje teló prejéti. Tudi kadar hudó sbolimò, moremo s'kerbeti, de se damo sa zháfam s'obéma tima f. sakramentama prevíditi. Vmreti bi vtegníli; ino biti móre-mo sveti, to je, zhísti ino Bogu dopadlí-vi, zhe hózhemo, de nam bo dobro. *Bres svetósti ne bo nihzher Bogá glédal. Nezhistiga ne pojde nizh v' nebéshko kraljéstvo*.

S posledno olje.

Po timu máshe duhóven bolníka she s'óljam na vsih petérih pozhútkih, ino

isrekúje: *Odpusti' naj ti milostlivi Bóg, kar si spogledam, posluham, dúham, pokúsam, ino dotikam gresnil, v' iménu Ozhéta ino Sina, ino svétiga Duha. To se imenúje pòsledno olje.*

Postávljeno je sosebno sa to, bolníku zlo ostánjke njegóvih gréhov odpustiti, ga med bolésenjo v' poterpeshlívosti poterditi, ino s' vúpanjam toláshiti, de ga bode Bóg v' frézh-níshi shívlénje sprejél, ali pa mu, zhe mu je k' svelízhanju, spet sdrávje dodéljil. *Zhe je tedaj kdo bolán, naj poklizhe másh-nike, de mólijo nad njim, ino ga má-shejo s' oljam, dokler je she per dôbri pámeti. To ga bo tolashilo ino vmirilo, de mu bodo tudi sdravila bôl teknile.*

S. maslnikov posvezhénje.

Te sakramente po rédu oprávití je Jesus nalásh postávil nektíre. Is perviga so bili njegóvi vuzhénzi, sa njími so duhóyni. Jesus je rékel: *Kakor je méne Ozhe poslál, tako pòshlem tudi jes vas. Prejmite sve-tiga Duha. Ktirim bote gréhe odpustili, so jim odpushèni, ktirim pak jih bote sa-dersшали, so sadershani. Vuzhite ino ker-shujte naróde. Delajte k' mojemu spomi-nu, kar sim storil per sádni vezhérji. Shkòf poloshé sa to roke na máshnike,*

de jim svéti Duh gnádo dodeljí, práv oprávlati vsè, kar je njih slúshbe. To se imenuje *máshnikov posvezhovànje*.

Préden shkof kòga posveté, sprejíshejo, zhe se je navuka Jesufovíga navúzhil na tánjko ino v'shívo, de bo tudi drúge samògel práv vuzhíti v'prídghah, kerfhanfskih navúkih, v'spovednízi i. t. d. Tórej shkófi jemlèjo le take moshé, ktiri so se duhóvskiga vuzhíli. Tudi to glédajo shkófi, de so dòbri, brúmni moshjé, ktiri bodo, kar je Jesus vuzhíl, s'svojim isglédam v'drúgih obudováli. Korístno je to ino potrébno, de se zhísti Jesufov vúk, ino nagnenje do vsíga dóbriga ohráni ino rasfhíra.

S. Sakon.

Sádnizh je Jesus obernil, de se dve pershóni ali osébi, mósh ino shèna, po od njega narejèni, Bógu dopadlívi shègi eden drújiga vsámeta. Gospód duhóven jima berèjo spred altárja, kakó de móreta brúmno ino mírno vkup shivéti; de móreta práv gospodaríti, eden drúgimu pomágati, v'frézhi ino nesfrézhi si perstopíti, ino nè sapustíti eden drújiga, dokler jih smert ne raslózhi; sosebno pa, de móreta otròke, ki jima jih Bóg póshle, ljubíti, s'potrébnim ofkerbéti, ino práv brúmno ino kerfhanfsko rediti. To berèjo gospód duhóven, ino jih vpráshajo, zhe hózheta tudi dershati to?

Hózhëva, odgovòrita obá, roke si dásta, ino duhòven jìh porozhé v'iménu *Ozhéta*, *Sina*, ino *svétiga Duhá*. Timu se právi *sákon*. Duhóven ino vsi prizhijózhi mólijo ino prósijo Bogá, de naj nóvima sakónjskima zhlovékama dá gnado ino pomozh svojo obljúbo dershati, sakónjske dolshnósti spól-niti, ino práv frézhno skúp shivéti.

Je pazh dòbro, de nashi stárisi sda j takó vkúp shivé, med sebój gospodárijó, ino takó ljubesnívo ino prijasno sa naš otròke skerbé! de naš védno pergánjajo k'vsi mu dóbrimu, ino de nizh nápzhniga ne terpé; sheljé namrezh, de bi bili brumni ino dòbri ljudje po Jesufóvemu vúku! Po timu bo tudi Bóg dál, de se nam bo práv dòbro godílo. Prosi ga bomo, de jim dá she dólgo vkúp shivéti. Tudi vbógati jìh hózhemo, de bomo práv dòbri is njih vúka, ino frézhni ljudjé.

Mózh s. sakramentov.

Tí so svéti ofrédku ali mítelni gnáde bòshje, ktíre je nam Jesuf sa pomózhik postávil, namrezh: 1) *svéti kerst*, 2) *svéta birma*, 3) *svéto réshnje teló*, 4) *svéta pokóra*, 5) *sveto pósledno ólje*, 6) *sveto máshnikov posvezhovánje*, 7) *svéti sákon*. Imenújemo jìh *svétih sêdem sakramentov*, to je, *svétih skrivnóst*, ali *snámenj*, po

ktírih nam svéti Duh svojo pomózh deljí. Per svetimu kerstu ino svéti pokóri naš sósebno od gréha oproští; per drújih svétih sakramèntih nam daja po potrebah sa vsáko posébej tudi gnáde posébne, de je poprávleno vse v'naš, zhéfar kólj smo is Adamoviga gréha nesmóshni.

*S' boshjo pomozhjo se more lastno
persadevânje sklépati.*

Per pomózhi svétiga Duhá je pa spet rávno táka, kakor per molítvi. Sa kar Bóga prósimo, si móremo tudi samí persadéti, ino s'lastnim prídám perdobíti jiskati. Rávn o takó se móremo, v'zhimur hózhemó, de bi nam svéti Duh pomágal, kar je v'našhi mózhi, tudi samí vpréti v'to. Ako hózhemó, de naš svéti Duh *posvetí*, to je, od gréhov odprávi, ino Bogú povshézhi; móremo gréh zhertiti, ino se ga ogíbatí; hrepenéti pa po všimu, kar je dôbro ino Bogú dopadlivo. Ako hózhemó, de naš poterdi v' Jesusovímu navúku; se ga móremo práv posnáti ino zéniti vuzhíti, ino skerb iméti ga v'djánju spolníti. Ako hózhemó, de naš v'ljubésni bôshji pokrepzhá, ino našhiga blishniga, se móremo vuzhíti takó Bogá sposnáti, de ga bomo veselí zhes vsè; tudi gnáti se samí, v'vojimu blíshnimu iskásati ljubésen. Ob krátkimu: ako hózhemó, de nam

sveti Duh pomága brúmnim ino dôbrim biti; si móremo brúmnim ino dôbrim biti tudi samí persadéti, ofrédkov ali mítelnov, ki so h'tému, se prijéti, ino se pobólskovati vsáki dán. Timu se právi: *s'gnádo svétiga Duha vrèd délati.*

Zhlovek more sam sebe satajvati.

Dé nam to velíkrat teshko. Dôbro, h' ktírimu bi rádi de bi nam svéti Duh pomágal, sposnámo vèzhkrat; hòtli bi tudi storíti; pa nekaj drugiga náš vábi k'húdimu. Spír, vojska se tístkrat sazgne v'naš, kaj storíti, dôbro ali hudo? Skushnjave so to. Pa premágati se móremo, dôstikrat svojimu nar ljúbshimu nàgненju ravnáti náspróti, v'némar spuštíti svojo slóshnost, vshivánje vesélja, svoj lástni dobízhih, marskadjaj pajdáshtvo káziga tovarsha; ob kratkimu, sdershati se marsko zhèsa she tako ljubiga, de dôbro, ki se nam teshko sdí, storimo. Timu se právi *satajvati sám sebe*. Kdor hózhe moj vuzhénez biti, právi Jesus, *naj sataja sám sebe*. Zhe te kaka rèzh pohujshuje, to je, odvrázha od dôbriga, ino k'húdimu vábi, bo naj ti tudi ljúba kakor *làstno okó, ali làstna desniza, isdèri si jo, ino versi pròzh od sebe.*

Nadloge.

Velíkrat je, kar náš vábi k'húdimu, kaj sóperniga, neprijetniga. Ljudjé se nam kaj

preglédajo, ali naf, kakor bódi, rasshalijo nalafh. Teshko nam je saméro, nejevóljo, jéso sadufhiti, ino ne húdiga f'húdim povrázhati. Vzháfi nam doleté drúge nadlóge; stíška naf vbóshtvo, potreba, húda bolésen, ali szèr kaka nefrézha. Tíftkrat nam je rávno tak teshko véditi méro shàlosti ino nejevólji. Ali Jeshuf nam právi: *Vuzhíte se od mene, de sim kroták*, de rasshalènja ljdém ne samérim prezej tak slo. *Kdor hòzhe moj vuzhéniz biti, naj vsame svoj krish na-se*, naj moj isglèd posnéma, prenèse f'poterpeshlívostjo svojo nadlógo, potrebo, nefrézho.

Kdor per rasshalènju, kí mu doletí, ni prevèzh obzhutlív ali navtisnen, ima velíko mànj britkósti, je krotkejshi, ga loshej prenèse vé bòl pred ozhí stávití krivízo tístim, kí ga rasshálijo, jih loshej isgovorja, jim bòl is serza odpustí, ino hudo s' dóbrim povrázha. Ravno takó, kdor si ne shène prevezh kšerzu nefrézhe ino nadlóge, jo loshej preterpí, f'pokójnim serzam si loshej svetje ino pomága; kjer ni pomózhi, se v'vóljo bòshjo podá; toláshi se s' vúpanjam v'Jesufovo obljúbo: *Vasha shalost bo v'veselje spreobernena. Blágor jim, ktiri shalujejo ino jókajo; odshaleni bodo.*

Nefrézha ino nadlóge na sèmlji ste tudi práv dóbri sa naf. Nefrézha ino nadlóga

šoritè, de vshívamo frézho ino veselje
bòl trésno; de jishemo s'vézhim persadévan-
jam pomózh ino ljubésen drúsih ljudí; de
smo bòl všmíleni sámí, bòl poterpeshlívi ino
radodélni próti drúgim; — de bòl v'Bogá
savupamo, bòl pogósto na-nj míšlimo, ino
mólimo bòl pobóshno ino gorézhe; —
sádnizh, de se ne satelebámo vši v'ta svét,
kakor frézхни ljudjé vézhi dél; temozh de
shèljimo ino po smerti vupamo bolšhi shiv-
lènje, ktíro je bres nadlóg.

Smért. Posebna šòdba.

Sdajnje shivlènje pàzh malo zháša terpi;
nashe trúplo je raspadlívó; bolésen, kak
nefrézхни pád, velikrat kàk mánjšhi na-
kljuzh ga lohka rasdéne. Tíštkrat ga shívo
bitstvo, dušha, sapuští. Shíví po smerti. Je-
sus nastéga na ravnošt sagotóvi: *Ne bojte*
se tístih, právi, ki telò vmoré, — dušhe
pa ne moreja vmoriti! nevmerjózha je.
Dušha príde na to pred Bogá; pokásano ji
je, kakó je shivéla v'teléfu, po Jesufovimu
vúku, ali zhes-nj ravnala. Tù je pretéhtano
vsé, bodi she takó májhino, kar je štorila
dòbriga ali húdiga. Tému se právi *posebna*
šòdba.

Nebesa. Viza. Pekol.

Zhe je dušha brúmno shivéla, ino se vša
zhísta lozhíla is tega svéta, jo Bóg s'popól-

nama ljubésenjo sprèjme, ino ji prezej v' *nebésa* rèzhe. Zhe ima she kàke májhine mádeshe ali ostánjke gréhov nad seboj, pride v'vize. V'njih se, takó rekózh, kakor slató v'ognju ozhíshúje, préden gré v'nebéfa. Zhe pa se je dúsha v'velíkih gréhih lozhíla — oh! dopásti ne móre Bogú! V'pekél ji rèzhe; tísti kraj je pekél, ki ga je Bóg hudóbnim perprávil sa shtrafnígo ali kásen vétkomaj.

Vstajenje shivòta. Sodni dan.

Trúpla mertvih prídejo pod sèmljo ino strohné. Pa pólledni dán se bodo dúshe spet s'njimi skleníle, ino mertvi vstáli. Tému se právi *vstajenje shivòta*. Takrat bo *sin bòshji prísheł s'zhaštjó ino mozhjó is nebés*: Njegóvi angeli bodo obujéne skúp klizáli, hudóbine od dóbrih lozhíli, te na défno strán postavíli, úne na lévo. Jesuf bo she ozhíto sòdbo imel všim. Imenúje se *spłòshna ali pólledna sòdba*. Hudóbnim bo poséбно oponósil, de svojíga blíshniga niso ljubíli, mu postrégli ino pomagáli, ampak ga drashíli ino shalíli: *poberite se tedaj v'vezhni ógenj, ki je hudóbnim perprávlén*. Dóbre bo ogovóril póln mílosti: *Nasítili ste me, ki sim bil lázhen; napojili, ki sim bil shejn; obiskáli, ki sim bil bolán; mi strégli ino pomagáli, kjer*

*ste mógli. Gotóvo, kar ste storili nar-
májnšimu zhlovéku, tò ste meni storili.
Pridite tedaj, ljubzhiki mojiga Ozhéta,
ino vsamite v'lást frézho, ki vam je
perpravljena.*

Vezhno shivlènje.

Táki, vuzhí Jesuf, je kónez nashiga shiv-
lènja. Kar túkaj séjemo, bodi dòbro ali
hudo, homo shéli v' prihódnimu shiv-
lènju. Bláger nam, zhe bomo po Jesufo-
vimu navúku práv veliko dóbriga storili!
veliko bo nashe plazhilo v'nebesih, neis-
rezhèna nasha frézha! Kar túkaj lépiga ino
dóbriga vshivamo, nizh se ne móre s'njo
mériti: *nobèno oko ni vidilo, nobèno
uhó slišalo, ino nobenimu zhlovéku ni
prishlo na misel sheljéti kaj táziga, kakor-
shino svelizhanje je brúmnim perprav-*
leno, ino vékomaj terpí to svelizhanje.

Pamet je treba véri podvrézhi.

To so práv oveselijózhi navúki! táki so,
kakorshine Bóg samóre dáti, on, ki le dó-
bro ljúbi, vsaki dóber zhlovék si jih móre
sám sheljéti.—*Túkaj dóbrimino frézhnim
biti, de bomo tám svelizhani, v'to se isíde
vsè, kar od tih navúkov vumémo. Zhe je
rávno mārškaj tám'niga vmés, míslimo naj:
Tudi to móre biti réf ino dóbro sa nas.*

Tukaj szèr ne móremo sapopásti, pa raso-
déto nam bo v'prihódnjmu shivlènju. Sa
sdaj hozhemo Jesufovi besédiverjéti. Timu
se právi, *svojo pámet véri dati v'pokór-
shino.*

Krivovérzi.

Ako bi bil Jesuf hòtel, ali vídil, de je dòbro
sa naf vse sapopásti, bi nam bil govóril
popólnama raskríto. Ker je pa márska per-
kril, tudi mí tiga ne smémo vertati. Mnó-
gi, ki so to storíli, so jéli nepokójni ino
dvomóvi bíti, ali pa zlo véro so sgubíli:
Sháloftno je to! Drúgi so navúke rásno ino
vsáldi drugázh iskládali, ènimu je to, ènimu
uno na mísel prishlo. Takó so se semtertje
kríve vére perzhéle, ino po zélih deshélah
rastrosíle. Tudi to je sháloftno!

Na Krájnskim szèr ni krivovérzov, préd
bi se náshli táki, ki jim ni nízih már sa
véro. Várovaťi se móremo nè sapelánim biti
od njih, ino molímo sa-nje; preganjati jih
pa, ali krivize délati tudi tákim ne smémo.
Jesuf právi: *Kar nózhesh, de bi drugi
tebi storili, tudi tí drúgim na stori.* S'
gerdo se tudi nízih ne oprávi, preganjanje,
shalènje le bôl raskázhi ino rasdvojí. Nar
bólsihi ofrédik ali mítel je dòbro mísel od
nashe vére per njih obudíti, zhe shívimo
na tánjko po Jesufovimu vúku, zhe vídijo,

de naš naša véra prijasne, dõbre déla, ino pólne ljubésni.

Takó je tudi Jesus vuzhíl ino ravnál. Samariáni so iméli smóteno véro takrat ino ájdje zlo Bogá niso posnáli. Jesus je obo-
dvójim skasováł ljubésen, ino jih osdravlo-
váł rávno táko kakor Júde. Samariáni ga
enkrat niso hòtli pod strého vséti, ki je v
Jerúsalem h'prásniku shel. Vuzhénzi so hò-
tli prezej ògenj od néba poklízati. Jesus pa
jih posvarí: *Né véste, zhigáviga duha ste,
to je: nimate mojih misel, zhloveshke
dúshe dobiwat sim prishel, nè pogubovat.*

Drújkrat, ki je Jesus svoje vuzhénze
vuzhít poslál, jim je rékel: *Kadar pridete
v'kakshino mésto, ali kák terg vprasháj-
te, zhe je kdo, de bi vas rád sprejél ino
poslúshal. Zhe ni nikogar, de bi vam noge
vmil (bilo je to v'desheli snámenje prijas-
ne sprijémbe), si prah otrešite od nóg,
ino pojte dálej.* Rávno táko je tudi Jesus
délał; vuzhíl je v'sholah, ino kjer so 'se
ljudje sbráli okól njega, pa síle ni délał
nobenimu.

V.

JEŠUSOVO TERPLENJE, SMERT Ino VSTAJENJE.

Judovski vuzheniki sovráshijo Jesusa.

Vsi dobri ljudje so Jesusa s'veseljam sprejeli. Vidili so, kake zhúdeshe je délal nad bolniki, svojiga od Boga poslániga vuzhenika so vidili nad njim, ino silo shélno so ga poslušáli; sakaj takó po Bogu je bil ves njegov návuk, ino le tako obúd'n k'dóbrimu sa ljudi! Vuzhíl je, de je Bóg neismérno vèlik ino dóber, de mórejo tedaj tudi ljudje biti dobri, zhe mu hozhejo dopásti. Boga prav sposnati ino se bólshti, je po njegovimu vúku práva podoba Boga zhaštiti.

Vuzhenikam judovske deshèle je bilo malo már poprěj, de bil Bóg s'bogabojézhim shivlénjam zhes'hèn. Zeremónie, vústne molítve ino darítve so le práv terdno perporozhováli. Jesuf pa vuzhí: *Vsmilenje, ljubésen, pomózh ino zhlóveshki mír, je bolji kakor darítuv. Prédén svoj dar darujesh na altarju, pojdi ino správi se s'svojim blishnim.* — Popravi rasshalénje, poverni shkódo, shkáshi mu ljubésen,

pomózh i. t. d. To gré pred darènjam ino molítujo.

Taki navúki so bili stárim vuzheníkam gróсно sóperni. Báli so se sgubíti svojiga dobízhka, ki so jim ga zeremónie ino darítve dájale, ino svoje veláve per ljudéh. Tórej so jiskáli pozherniti Jesusa, ino njegov návuk ogerditi. Djáli so, de s' Samariáni dersí; de nóv vúk pozhénja; de je s' hudízham v'savési, ino de is njéga zhudeshe déla. — Abotniki! Jesus je saj sám povsot hudobne duhóve isgánjal, ino njih oblást na semlji rasdjál.

Jesus vjét.

Ker vuzheníki nizh ne oprávižo s' obrek-vánjam, mu sazhnéjo po shivlénju strézhi. Salesujejo ga, kej bi kaj dobíli v'njegóvih vukih ino délih, de bi ga per golpófski sato-shili. Vélki fárji so posláli tudi rěf ljudi na-nj ropit ino ga vjét. Jesus je vse védel; právil je nekajkrat svojim vuzhénzam préd to, ino pósledno vezhérjo obhájal s' njimi, per ktíci je slovó od njih vsél, opomínjal k' ljubésni med sebój, ino opomnílo svéje ljubésni postavil.

Tísto nózh gré Jesus s' svojimi vuzhénzi v' vert na oljski gori. Na koléna je pádel ino molil: *Ozhe! ako hozhes, odverni od mène to téshko terplénje; vender ne moja, ampak tvoja vólja naj se sgodí!* Príde ga tru-

ma vjët. Vuzhénzi se hózhejo v'brán postáviti. Peter odséka vuhó enimu hlápzov. Jesuf pa jih vštávi: *Ako bi pròsil Ozhéta, je djál, angelov bi mi poslal na pomozh, pa njegova vólja je, de se tako sгоди.* Odsékano vuhó Jesuf spet persdrávi hlapzu, trumi pa rëzhe: *Jes sim tisti, kogar jishete; pustite prezhte moje vuzhénze.* Na to se da poterpeshlivo svésati ino peláti.

Jesuf po krivim obdolshèn.

Nar pervizh je Jesuf pred vélke fárje pelán. Ondi se posvetujejo, kakó toshíti Jesufa, de bo k'smerti obsójen. Postávili se kríve prízhë, ino ga peláli k'deshélnimu vládniku, ki je bil sodník shivlénja ino smerti. Tóshijo ga: de ljudstvo punta, de prepoveduje zefárju dázjo plazhováti, ino de se králja déla. — Jesuf je vse to ravnál rávno naspróti Vshel je dvakrát, ko ga je ljudstvo pósfiliti hotlo, de bi njih králj bil.

Jesuf po krivim obsojen.

Ponzius Pilátush (takó je bilo imé vládniku deshèle) je kmálo zhutil, de so toshbe kríve, ino is gole nevoshlivosti. Rékel je véllkim farjam ino njih derháli: *Na tanjko sim ga sasflishal; pa ne najdem nobene krivize nad njim.* Sdaj ti slódji sbráno ljudstvo podshuntajo k'shumu. Pilátush ga jíshe potoláshiti.

Bi ne hòtli, je rékel, de bi vam ispuštil Jesusa? V'jézhi je Baraba, ktiri je punta ino poboja preprizhan; téga vmorile. Oni pa so vpili: Spústi Baraba, ino Jesusa krishaj. Na to si Pilatush vkáshe vode pernèsti, si roke vmi je prízho ljudstva, ino rèzhe: Jes sim nedolsken per kervi tígá pravizhniga! ví gléjte!

Jesuf bizhan, ino s'ternjam ovénzhan.

Dá jim sdaj Jesusa bízhati. Vdríhajo ga s' shibami, bíjejo ga ino mu ternov vénez v-tísnejo v'glavo. Ko je bil she po zélimu shivótu v'ráni, ino s'kervjó pokrít, poskusi Pilatush she nekaj. Jesusa vsíga raszépleniga poslávi pred ljudstvo ino rèzhe: *Pogléjte, sej je vender zhlòvek!* — Vupal je, de se jim bo smílil. Pa she huj so vpili: *krishaj ga, krishaj ga. Haj pa je hudiga storil?* vprásha Pilatush. Nizh drujiga ne odgovoré, kakor: *krishaj ga, krishaj ga!* — Ker je hrup smíraj vézhi perhájal, se bojí punta Pilatush; dá jim tedaj Jesusa v'pèst.

Jesuf krishan.

Sdaj mu navalé nevsmíleshi teshák krísh, de ga móre sám nèsti na moríshe. Ta kraj je bil na hribu pred Jerusalemam, ino se mu je réklo mertváshko glavíshe. S'njim vrèd pe-

pelájo dva snána rashójnika, ino mu jih kríshajo èniga na desnízi, èniga na levízi; Jesuša perbíjejo sa roke ino sa noge s'shébli, ino postávijo v'frédo njegov krish. Veseljé se sdaj, ino se mu pázhijo: Zhe si Kristuf, sín boshji, doli stópi! pomágaj sám sèbi, ki si drugim pomágal! — Jesuf jih pogléda mílo, ino rèzhe: *Ozhe nebeshki! odpústi jim; ne vedó, kaj delajo* — ne posnájo me. Eden smed tolovájov víditi, kakó vóljno Jesuf terpí, je gjínen. Prósi ga: *Gospód, spómni se me, kadar pridešh v' svoje kral jéstvo!* Jesuf mu je odgovóril: *Dàn si she bosh per mèni v' ráju.* —

Jesuf vmérje.

Blíso krísha je stála Marija njegóva máti; pólna je bila shálosti ino serzhne britkósti, kakor ji je Simeon nekada j prerokoval; sráven njé je stál vuzhéniz Janes. Jesuf jo toláshi: *Poglej ta ti bo sa napréj namést sinít;* ino Janesu rèzhe: *Mati je tvoja.* Sád nizh se perporozhí nebhéshkimu Ozhétu s'molítujo: *Ozhe, v' tvoje roké isrozhím svojo dúsho.* Pósled nizh savpíje na gláf: *Dokonzhano je,* nàgne svojo glávo, ino vmérje.

Nikólj nobèn zhlovek ni vmereł takó nedólshno ino poterpeshlivo, takó brumno ino dobro, kakor Jesuf!

Zhúdeshi per Jesusovi smerti.

Per Jesusovi smerti so se spet, kakor nekàdaj per njegovimu ròjstvu, gròsni zhúdeshi godili. Sónze je po dněvi svitlòbo sgubìlo; tmà je pokrìla všo deshèlo; predgrinàlo v'Jerusalemfkiemu tèmpeľnu se je pretergalo; sèmlja se tréfla; skále so pokale; gròbi se odperáli; mertvi vstajáli ino se svojim prijátlam perkasováli. Ljúdstvo, víditi te snámenja, je terkalo od stráha na perfi. Stótnik, ki je na moríshu bil na stráshi, je rékel: *Resnizhno je bil bòshji sín ta!*

Jesus v'grob poloshèn.

Proti vezhéru so Jesusovi prijátli njegovo trúplo is krísha snéli. Pomáshejo ga s'dishézhimi masíli, po shègi deshèle, ino povi-jejo v'tenzhízo. Jóshef is Arimatéje, brumen gospód, polóshi trúplo v'nòv gròb, ktiríga je bil sa-se v'skálo isfékal. Vélki fárji so si spómnilí, de je rekel Jesus, de bo trétji dan po svoji smerti spet vstál. Sapezhátijo tedaj gròb, ino dénejo trí dní strásho sráven.

Jesusovo vstajènje.

Jesusova dúsha, se od trúpła lozhívfhi, je shla v'timu zhásu v'predpekel. Tífti kràj je

bil ta, kjer so bili hranjeni vsi, dokler jih ní Jezus réfhil, kar jih je od nekàdaj brúmno shivélo, ino vmerlo. Trétji dán se njegóva dúsha spet skléne f'trúplam, sèmlja se stréfe, angel bòshji príde is nebés, odvaljí kámen — ino Jezus vítane is lástne bòshje mozhí v'prízho stráshe zhaftitlivo od smerti, kakor je préd povédal.

Jesufova smert, nashe reshilo.

Po svojimu od smerti vítajènju je Jezus na sèmlji ostál she shtírdeset dní. Perkásal se je vèzhkrat svojim vuzhénzam, po sámim ino všimkmaló. Vuzhil jih je, de se je vse, kar se je s'njim godilo, po bòshji naklómbi sgodilo. *Sin bòshji je mogel na svét priti, med ljudmi shivéti, jih vuzhiti, ino sádnizh terpéti ino vmréti, de mi grého vopushènje ino milost sadobimò.* — S'svojo smertjo je Jezus nashe odreshènje dokonzhál. Sakaj mí vsi smo grefhili, nedólshni Jezus pa je nas ho fhtráfigo na-se vsél, de je Bòg nam sanéfel. *Njegova smert, njegova prelita kri je naših gréhov reshilo. Darováł je sam sébe na krishu sa nas, ino v'svojimu shivòti nosil nashe gréhe na léfu, de smo, gréhu vmerвшi, k'pravizi oshivéli; de smo s'njegovo kervjó odkupleni, s'njegovimi bolezhinami osdrávljeni per Bogu spravo dosegli; de se nam je vupanje svelizhanja odperlo.*

Sveta masla.

To svoje darènje sa naš Jesuf ponòvla vsaki dán per svéti máshi. V'podóbi krúha ino vína se túkaj na prízho stávi ino darúje nebéshkimu Ozhétu, rávno tístiga, ki je nekàdaj na kríshu terpel sa naš. Darúje se, kakor na kríshu, v'sposnánje nebéshkiga Ozhéta povsótne oblásti, ino h'povíksljanju njegóve zhaští; v'odreshenje naših gréhov; v'sahválo sa tóljikaj dobrót, ki nam jih skasúje; ino v'spròshnjo prihódnih dobrót. Med Jesufovím darènjam na kríshu, ino njegóvim darènjam per svéti masli je ta raslózhič, drugiga nè, de se rávno tísti Jesuf tukaj v'drúgi podóbi, v'drúgimu svunánjimu stánu na prízho stávi ino darúje nebéshkimu Ozhétu, kakor na kríshu. Na kríshu se mu je darováł v'svunánjimu stánu zhlovéshkiga trúpla, per máshi se mu darúje v'svunánjimu stánu ali v'podóbi krúha ino vína; ino to is neisrezhène ljubésni do naš! Jesuf namrežh hózhe práv vídno ino ozhítno svoje odreshenje s'nam obhájati, ino torej se v'táki svunánji podóbi svojimu Ozhétu darováti, de ga, njega sámiga, *nashe reshilo*, vshíti samóremo, kar je le v'svunánji podóbi kruha ino vina, nè pa v'svunánji podóbi zhlovéshkiga trúpla mogózhe. Takó ga vshívaje se v'Jesufu Kristusu godí ozhító ino vídno s-edínenje vshijozhiga

zhlovéka s'Bògam, ino Bóga f'zhlovékam, f'kosi njegóvo terplénje ino smert njegóvo, f'ktíro nam správo déla per Bógu, ino naš, prenarejène f'kosi svétiga Duhá v'dòbre, Bógú dopadlìve zhlovéke s'Bògam popólnama f'kléne. O, neisrezhèna f'krivnóšt! kdó bi ne ljubil Jesufa, ktiri naš je ljúbil, ino naš ljúbi tako!

VI.

SVETA ZIRKUV.

Jesufov vnebohòd.

Sádnizh je Jesuf svojim vuzhénzam f'he vkásal: *Pòjte po zélimu svétu, ino osnanújte evangélj, pergódbò prihóda, shivlénja, smerti ino od smerti vštajénja Jesufoviga, vřim ljudém ino vuzhíte jih deršhati vře, kar kolj řim vam sapovédal.* Pèlal je svoje vuzhénze na hríb, vsdígnil roke, jih blagoslovil, ino řhel je prízhò njih zhařtíto v'nebésa. To ře imenuje *vnebohòd*. *Ondi ředí na deřnizi Ozheta, to je, gospodúje s'njim vrèd zhes nebó ino sèmljo, ino bo pòřledni dán řpet priřhel.*

Jesuf pošhle svetiga Duhá.

Vuzhénzi řo řhli v'Jerusalem perzhákat svétiga Duhá. Jesuf řim ga je pošláti obljúbil, jih po njemu rasřvetlíti, ino na osnan-

vánje evangélja poterditi. Rávno so bili v' hishi per molítvi sbráni, kar vstáne gròsno shuménje, kakor vihárijovo; ognjéne ple-ména se perkáshejo po njih glavah, jesíkam enáke. Snámenje je bilo to pomózhi svétiga Duhá. Raslvetlil jih je, poterdil v' Jesufovimu vúku, ino sráven jim dar dodélil ptúje poprój nesnáne jesíke govoriti.

*Jesufovi vuzhénzi vuzhé ino
délajo zhudeshe.*

Od tiga dnéva se vuzhénzi vsdígnejo [Jesusa ozhítno osnanovát is perviga v' Jerusalemu ino po obljúbleni deshèli, pòtlej dálej po drújih deshelah. Povsót, kamor so prishli, so déla délali v' iménu Jesufovimu, kákorshine je délal òn sám. V' Jerusalemu postávim je bil nekdo, ki je bil hròm is mater-niga teléfa; nizh mu niso nogé pomagále. Nofili so ga vsaki dán pred tempel vbógaj-me pròsit. Tudi Petra ino Janesa poprósi. Peter mu rezhe: *Slatá ino srebrá nimam, kar pa imam, ti dám. V' imenu Jesufa Kristusa Nazarenskiga vstàni ino hòdi.* Per ti prízhi je sdráv, poskakúje, ino Bogá hváli.

Mósh, po iménu Enéja v' Lídskimu méstu, je lèshal v' pòsteli she ósem lét, skljúzhen na vsih vúdih. Peter mu rèzhe: *Enéja! Jesus Kristus ti da sdrávje: vstàni ino postèlì si.* Kar vstal ino sdráv je bil. Vérna shèna Ta-

bíta ali Dorka po iménu, velíka dobrótniza vbógih v'Jopfskimu méstu, je vmerla. Sapushène vdóve so ostopíle njé páre, ino jokále po ránzi. Peter príde, páde na koléna, móli ino rèzhe: *Tabita oshivi!* Tabíta odprè ozhí, pogléda Petra, vstáne ino je sdráva, ino vbòshze prejmèjo spet svojo pomozhnízo. Pavl je pridgoval v'Lístriskimu méstu. Med poslušàvzi je bil spet mósh, hròm, kar je bil ròjen; nikólj ni hòdil po nogah, zlo státì ni mògel na njih, sedel je smiraj. Pavl ga sagléda ino ogovorí na glás: *Stopi na noge!* Kar na kvíshko je skòzhil ino hòdil od dóshmal. V'Troadskimu méstu je med Pavlovim navúkam mladénizh na òknu saspál, omáhnìl, ino pádel is tretje kláde. Mertviga so pobráli. Pavl gré, se ga okljéne ino rèzhe: *Ne prestráshite se, spet shivi.* Mladénizh je oshível, ino veselò je bilo vshè. V'Málti (otók je na morju skònez Láfhkiga) je Públiov, deshélniga vládnika òzhe imel merslízo ino grísho. Pavl gré k' njemu, móli, ino poloshí roke na-nj, ino bil je osdrávlén. Ko se to rasglási, hódijo bolníki h'Pavlu od vshih krájov otóka, ino sadoblújejo sdrávje. Zló Pavlove rúte ino opasila so ljudjé po svétu na bolníke pokládali, ino bolníki so osdrávlili; ino kódar je Peter fhel, so na zéste nosili bolníke, de bi jih njegova sénza obfhla, ino de sdrávje sadobé.

Táke zhudeshe so dělali Jesufovi vuzhénzi po všimu světu, kodar so prídgovali, ino nè le Petru ino Pavlu, všim svojim vuzhénzám je Jesuf dál to mózh. To je prízhalo ľjudém, de jih je Jesuf poslal, ino de je Bogú dopadliv njih vúk ino resnízhen, ki ga je Bóg s'tákimi zhúdeshi poterdoval. Pa tudi vuk je bil sam na sebi takó lep, de so ga vši dôbri ľjudjé poterdili.

Vuzhénzi pregánjani ino morjèni.

Drúgim pa ta vúk ni bil všéhzh. Tórej se je godilo vuzhénzám, kakor jim je Jesuf pre-rokoval. Rékel je: *de se jim ne móre bolsshi goditi, kakor njih mójstru; de bodo pregánjani, bizhani, is shkól peháni ino podèni, ino njih morívzi bodo meníli, de Bogú stréshejo.* — Vši so bili pregánjani, ino so dali sádnizh krí ino shivlènje v'sprizh-vánje, kakó resnízhen, ino kakó drág jim je Jesufov vúk.

Vuzhénzi postavljajo nastópnike.

Préden so vuzhénzi pomerli, so she povsot duhóvne postávilí, de so vuzhíli po njih smer-ti, keršhováli, ino vse drúgo po Jesufovimu povelju opravláli, tudi shkófe, ktiri so druge v' shkófe ino duhóvne posvezhováli, ino skerb iméli, de so storíli duhóvni svojo dolsh-nóšt. Tí so roke spet na druge poloshíli, de se je vuk ohránil sa prihódno rodovíno. Ta-

kó je vuk prishel do naf, ino pójde od mlájshov do mlájshov.

Prava Zérkuv. Opzhestvo svetníkov.

Vsi, kar jih Jesusov vuk na - se vsáme, se na - nj kerstíti dájo, ino si ga dershati persadévajo, se imenujejo pravovérni kristiani. Právi se tém kristianam všim kmalo: *prava zérkuv*, to je, ópzhina ali gmájna pravovérzov. Pravovérzam je to lástno med sebój, de vsi vérjejo v'Jesusov vuk, de Bogá takó sposnájo ino zhašté, ino de se takó ljubijo med sebój, kakor je Jesus vuzhíl. To se imenúje *ópzhestvo* ali *deléshnost svetníkov*. To ópzhestvo ni le med shívimi na sèmlji, temozh sapopáde tudi brumne mertve; njih ljubésen namrezh do naf ne nehá po smerti. Ker so per Bógu sdaj, ino se jim tám njih véra ino ljubésen povrazhúje, ino ker vídijo, kakó naf Bóg ljubi: imajo serzhno vesèlje ino hrepeníte sheljé, de naj tudi nam Bóg skáshe mílost, ino svelízhanje dodelji. Mí naspróti, se vesèlimo téga, hválimo Boga sa vse, kar je dóbriga skásal svetníkam, ga prófimo, de naj vslíshi njih pròshnjo sa naf, ino de naj nam po njih isglédu brumnim biti dá ino bogabojezhim, de bo tudi naf s'enákim svelízhanjam samògel posrézhiti. Tudi sa tíste mertve spomnujemo, ktíri se v'vizah she sa kakshine ostanke màjhinih gré-

hov ino mádeshov pokoré. Návuk, pergán-
jik si jemlèmo is tega samí na sebi popràviti
táke nápsznošti, ino Boga prófimo, de naj
sa voljo Jesufovíga saflushenja tudi v'na-
mestilo vsáme to, ino njih terplénje poláj-
sha ino skòrej konzhá. Naspróti so pòtlej
tudi òni nashí proshnjávzi per Bógu, ino
svésti smo si, de Bóg mílostvo gléda v' to
ljubésen med shívimi ino vmervshimi kristia-
ni; sej nam jo sám sapové.

Apostolska véra.

Kar ima fosebno imenitniga ta vúk, kar ga
véro sadéne, je sapopádeno v'timu sposna-
vanju: *Vérjem v'Bogá, Ozhéta, vsigamo-
gózhniga stvárnika nebés ino sémlje,
ino v'Jesusa Kristusa Sina njegóvíga edi-
niga, gospóda nashiga; ktiri je spozhét
od svétiga Duhá, ròjen is Marije divize,
terpel pod Ponziam Pilatusham, krishan
bil, vmerel, ino v'grob poloshen, doli shel
pred pekel, trétji dán od smerti vstal; shel
je v'nebesa, sedi na desnizi Bogá Ozheta
vsigamogózhniga; od ondod bo pri shel so-
dit shive ino mertve. Vérjem v'svétiga
Duhá, eno sveto katolshko zérkuv, ópzhést-
vo svetníkov, odpushánje gréhov, vsta-
jenje shivòta, ino vézhno shivlénje. Amen.*

Kar je túkaj krátko rezhèno, se lóhka bòl
nàrasno bère v'spísih, ki so jih èni Jesufovíh
vuzhénzov sostàvili. V'tih se nájdejo tudi vsi

lépi djanjski navúki. Tem spísam se právi *no-
va savésa, nóvi sákon, novi testament*; Je-
susova sapúshina je to, ktiro nam je sapu-
stíl is svojih vuzhénzov rók. Shé popréd je
vèzh brúmnh mósh ino prerókov sapísoválo,
kar je Bóg od stvarjenja svetá storil do Jesuso-
viga zhasa. To se imenúje *stári testament*
ali *stári sákon, stara savésa*. Obé savési
fkúp se imenujete s'eno besédo *sveto písmo*.

Besédno isrozhilo.

Práv lepé so brati te búkve, ino k'všimu dó-
brimu obúдне; pa tudi tamnáve po nektírih
krajih, de se lóhka kaj nápzžno vsáme. Tudi ni
všiga v'njih, kar kólj so Jesusino njegóvi apó-
stelni s'besédo vuzhíli. Takim navúkam se
právi *besedino isrozhilo*, sa to, ki jih niso
samí apóstelni, ampak she le drúgi zerkóvni
vuzheníki sa njimi popisáli; sakať sapísani
so tudi ti.

Zerkuv je nesmótna.

Pa obljúbil je Jesus bòshjo pomózh svoji
zérkvi, to je, njénim vuzhenikam apóstelnam
ino njih nastópnikam, shkófam ino máshni-
kam, svéto písmo islágati po právi vumhi
ino besédino isrozhílo zhísto ohrániti,
ino práv raslózhovati. Ko je apóstelne ino
njih nastópnike vuzhenike svoje zérkve po-
stávil, je perdjál beséde: *Ino gléjte, per vas
sim jes ves zhas do konza svetá*. To obljúbo
jim je ponóvlal vèzhkrat. Ta svoj pomózhik

Jesuf imenuje *škalo*, na ktiro je zérkuv *tako terdno vsidana*, de jo *peklénjske vrata*, smóta, nejevéra, kríva véra, lásh ino sapelívošt, *nikolj smògle ne bodo*. Tórej je djál Jesuf apostelnam ino nastópnikam njih: *Kdor vas poslušha, mene poslúsha, kdor vas sanizhuje, mène sanizhuje, kdor pa mene sanizhuje, sanizhuje ti stiga, kime je poslál*, to je, sámiga nebél'hkiga Ozheta. Kar tedaj zerkóvni vuzheníki sbráni v'iméni Jesufa sklenejo per njegóvimu navuku, je gòla bòshja refniza.

Najhe dolshnosti do zerkve.

Kdor njih sklèpe sanizhuje, sanizhúje nebél'hkiga Ozhéta, ino Jesufa, sina njegoviga. *Svétí Dúh jih je postavil vladati zerkuv boshjo, ktiro si je perdobil s' svojo ker-vjó*. Kar zérkuv sbrána terdi, poshle duhóvne po sámesu vuzhít; vústa zerkvéne so tí. Dershati se jih tedaj móremo, ino svestó hódíti k'njih pridgam ino keršhanskim navúkam; is mládiga so se Jesufoviga vúka vuzhíli ino perprávlali, nam ga práv raslágati ino v'ferze pokládati. Zhe rádi hódimo k'pridgam ino keršhanskim navúkam, ne posábimo, kar smo se she navuzhíli, ino sapopademo ino rasvumémo smíraj ból, pervuzhimò se márska j nòviga, kar nam she mánjka, ino smo obujvani spolniti tudi v'djánju.

Ljubesen je prvi ino sadni konez vse vere, vsiga djanja.

Srézha naša je to, de se navuzhimò védno bol Jesufovíga navuka. Káshe nam, kakó vtégnemo Boga veselí biti, spòshstvo ino ljubésen drugih ljudi si nakloniti, ino svojo lástno frézho práv gotóvo pospéshiti ino vterdíti. Tode ni dòsti tega samo véditi; tudi ítoriti to si móremo persadéti. Pavl, apostel Jesufov, právi: *Posédem naj tudi vse skrivnósti ino vuzhenósti, imam naj vso mogózho véro — — — ljubésni pa naj nimam, nizh nisim.*

Bogá zhes vsé, ino blishniga kakor sebe samiga ljubiti — to je právo zhe-shènje bòshje, serzé vére, ki naš jo Jesuf vuzhí.

K ò n e z.

K A S A L O

Predvuk, Boga prav sposnati ino zhasltiti.

1. Svet je premodro narejen. - - - - -	3
13. Kdo ga je narédil? - - - - -	8
20. Bog; stvaril ga je - - - - -	10
21. Zhlovek ima telo, - - - - -	11
25. shivot ino dusho; dusha pa savéd, - - -	12
26. spomin, vum, - - - - -	13
28. pamet, - - - - -	14
30. voljo ino she svobodno voljo. - - - -	15
33. Dusha je nevidna, je duh. Tudi Bog je duh, bres teléfa, povsótén, - - -	16
35. ohrani vse, daja, ino vódi vse; hva- leshni mu bódimo, - - - - -	17
38. njemu stréshni, ino pa dobri. - - - -	18
41. Bog povrazha dobro s'dobrim, hudo f' hudim, - - - - -	20
45. tud v' prihodnimu shivlénju. - - - -	21

Pot prave frézhe po Jesusovimu vuku ino shivlenju.

Jesus. Njega rojstvo. - - - - -	23
Módrizi od jutra. - - - - -	24
Maria nese Jesusa Bogu. - - - - -	25
Jesus rase. Jesus dvanajst let star. - - -	26
Jesus na domu starishov. - - - - -	27
Janes Kerstnik, Jesus kershén, - - - - -	28
gré v' pushavo, vuzhí, déla zhudeshe, - -	29

Jesus nas Bogà vuzhi, ino dolshnosti nashe do njega.

Bog. Bog je duh, - - - - -	34
je vézhen, sam od sebe vekomaj, je vsiga- prizhijózh, - - - - -	35
vé vse, je vsigamogózhén, - - - - -	36
neskonzhno moder, ino dobróten. - - - -	37
V' Boga vupati. - - - - -	38
Slegi so isvirki boshje dobrete. - - - -	39

Poprijemba.	- - - - -	41
Veséli bodimo Boga	- - - - -	41
Molituv je Bogu vshezh; tode prava,	- - - - -	42
serzhna, ki nas isrozhí v'boshjo voljo	- - - - -	43
Sa kaj moliti: Ozhe nash.	- - - - -	44
Memo molitve je delati treba, kar prosimo, si persadévati.	- - - - -	45
Kdor prosi rasvetlenja, naj besédo boshjo poslusha; kdor vuka, naj se vuzhí;	- - - - -	46
Kdor sdravja, naj shivi po tem;	- - - - -	47
Kdor shivesha-naj dela.	- - - - -	48
Nam k'pridu je délo Bog postavil; veliko veselja ima délo.	- - - - -	49
Tudi Jesus délo perporózha.	- - - - -	51
Pridnim Bog pomaga.	- - - - -	51
Varovati smemo, stiskavzi ne biti.	- - - - -	53
Délavniga zhloveka ne bo konez nikolj.	- - - - -	55

Jesus vuzhi ljubiti blishniga.

Kaj je blishniga ljubiti. Vse nas ljubesen vuzhi.	- - - - -	56
Kaki naj bomo do starishov,	- - - - -	57
kaki do domazhih, do shlahte,	- - - - -	58
do sosédov, do ptujih,	- - - - -	59
sploh do ljudi; is kakshniga serza ino misli.	- - - - -	60
Kaj moremo opustiti do ljudi; rasshaliv- shim nas moremo odpushati,	- - - - -	61
sovrashnike ljubiti.	- - - - -	63
Ljubesen omezhi sovrashnike. Kako se more praviza jiskati.	- - - - -	63
Gospóška. Praviza per gosposki.	- - - - -	64
Gosposke stavi deshelni poglavar.	- - - - -	66
Njemu ino gosposkam moremo pokorni biti; ne is file, savolo Bogá jim mo- remo pokorni biti.	- - - - -	67
Deshelni oblastnik potrebuje vojakov,	- - - - -	68
ino perhodkov; davki so potrebni ino dol- shnost.	- - - - -	69
Ravno to nas Jesus vuzhi.	- - - - -	70

Jesufov navuk od vérnih skrivností.

Djanski navuk. Vérini navuk. - - - -	71
Sveta trojiza. Bog Ozhe je vse stvaril. - - -	72
Angelzi. Adam ino Eva v'raju, - - - -	73
gréfhita. - - - - -	74
Hudízh. Grehovi naslédkí. - - - - -	75
Isvirni greh. - - - - -	76
Sin boshji nash odresheník, - - - - -	77
on napovédovan, - - - - -	78
njega vzhlovézhenje, - - - - -	80
je velika skrivnost. - - - - -	81
Gnada boshja. - - - - -	82
Jesuf nash frédnik, - - - - -	82
ino sadoštbar sa nashe gréhe. - - - - -	83
Odreshenje. - - - - -	86
Odreshenja naš sveti sakramenti vdelé- shijo. S. kerst, - - - - -	87
S. birma. - - - - -	88
S. reshnje telo, - - - - -	89
S. obhajílo; sprashovanje vesti, káf, - - -	91
sklep ali naprejšvetje, spoved, - - - -	92
sadoštvanje ino naloshena pokora, - - -	93
odpuštiki, odvésa, - - - - -	94
odlog odvese; sakrament f. pokore, - - -	95
S. posledno oljé, - - - - -	96
S. maslnikov posvezhenje, f. sakon. - - -	97
Mózh f. sakramentov. S'boshjo pomo- zhjo se more lastno persadévanje sklépati. - - - - -	99
Zhlovek more sam sebe satajvati. - - -	101
Nadloge. - - - - -	101
Smert. Posebna sodba. - - - - -	103
Nebéfa. Vize. Pekel. Vstajenje mefa. Sod- ni dan. - - - - -	103
Vezhno shivljenje. - - - - -	105
pamet je treba véri podvrezhi. Krivovérzi. - -	105

Jesufovo terplenje smert, ino vstajenje.

Judovski vuzheniki sovrashijo Jesufa. - - -	108
Jesuf vjét. - - - - -	109

Jesuf po krivim obdolshen, po krivim	
obfójen,	110
bizhan, s'ternjam ovenzhan, krishan, . . .	111
vmerje. Zhudeshi per Jesufovi smerti. . .	112
Jesuf v'grob poloshen. Jesufovo vstajenje. .	113
Jesufova smert nashe reshilo. Sveta masha. .	114

Sveta Zirkùv.

Jesufov vnebohóhod. Jesuf poshle svétiga Duha. .	116
Jesufovi vuzhénzi vuzhé ino délajo zhudeshe. .	117
Vuzhénzi preganjani ino morjeni. Vuzhénzi	
postavljajo nostopnike.	119
Prava zerkuv. Opzhestvo svetnikov.	120
Apostolska vera.	121
Besedno isrozhilo. Zerkùv je nesmotna. . . .	122
Nashe dolshnosti do zerkve.	123
Ljubesen je prvi ino sadni konez vse vere,	
všiga djanja.	124

